

AP içinde huzursuzluk

● Bazı AP'liler
Erkmen'in
güvenoylamasından
önce istifa etmesi
gerektiğini
belirtirken,
eski demokratlar
Dışişleri Bakanının
yalnız bırakılmasına
tepki duyuyor

Erkmen'in düşüşü AP'yi karıştırdı

ERKMEN DEMİREL'İ SUÇLADI

"Gensoruyu hükümetin göğüslemesi gerekirdi"

● "Bu kanaatimi Başbakana arzemiş-
tim ve kendisinin de gensoru konu-
sunu aynı yönde değerlendirdiği-
ni tespit etmiştim. Fakat konu her
ne dese hükümetçe tartışılmadı veya
tartışılmadı ve sonuçta gensorunun
hedefi olarak kaldım."

İSTANBUL (AA)
HAKKINDA verilen gensoru ve gü-
vensizlik önerisiyle düşürülen ilk
bakan olan Hayrettin Erkmen dün İstan-
bul'daki evinde gazetecilerin sorularını
cevaplarken Başbakan Süleyman Demirel'
i suçladı.
Hayrettin Erkmen bir gazetecinin soru-
su üzerine şöyle konuştu:
"Gensoru benim şahsi politikama bağ-
(Devamı S. 6 Sü. 5'te)

● Erkmen'in yerine
Devlet Bakanı
Ceyhan
vekaleten getirildi

● AP Genel İdare
Kurulunun kararı
'Hükümete devam'

● Demirel:
"Erkmen'i yalnız
bıraktığınız iddiası
gülünçtür"

ANKARA (ÖZEL)
Dışişleri Bakanı Hayrettin Erkmen'in
Mecliste güvensizlik oyu alarak düşürülme-
si, Adalet Partisi içinde huzursuzluklara
yol açtı.
Bazı AP'liler Erkmen'i güvenoylama-
sından önce istifa etmeyecek Hükümeti
müşkül durumda bırakmakla suçlarken,
özellikle eski Demokratlardan oluşan
bir çevre ise, hükümetin Dışişleri Baka-
nını yalnız bırakmış olmasına tepki gös-
teriyor.

Hayrettin Erkmen'in düşürülmesinden
sonra "Herhalde hükümet uygun görmedi-
ki kendine karşı güvenoyu şeklinde dönüş-
türmedi. Hükümete yönelik gensoru hali-
ne dönüşeydi sonuç aynı olmazdı" şek-
linde konuşması, hükümetin kendini yal-
nız bırakmasına karşı tepki olarak yorum-
landı. Eski demokratlardan Sebati Ata-
man'ın "Bir hükümet, Dışişleri Bakanını
yalnız bırakması dünyada ilk defa görül-
üyor, çok şaşırdık, bu durumu tahmin e-
demezdik" demesi ve bir süre önce AP'
den istifa etmiş olan Zeyyat Mandıncı'nın
"Gensoruyu hükümet üstüne alır sanıyor-
dum, gensoru Hayrettin Bey'in başına
patladığı için oylamaya katılmadım" şek-
linde açıklaması da aynı tepkinin tezahür-
leri olarak değerlendiriliyor.
Öte yandan AP yönetiminin de Hay-
rettin Erkmen'i sonuna kadar istifa etme-
mekte direnerek, Hükümeti müşkül dura-
ma düşürmekle suçladığı öğrenildi. Bilin-
diği gibi güvensizlik oylaması öncesi, AP
yöneticileri Erkmen'e istifa etmesi için
baskı yapmışlar, hatta bu konuda Cum-
baskı yapmışlar, hatta bu konuda Cum-
(Devamı S. 6 Sü. 2'de)

'Dur' ihtarına uymayan bir genç öldürüldü

HABER MERKEZİ
ANKARA'da sabah saat 5.30 sırala-
rında İvedik Caddesinde bulunan
Milli Görüş Kültür Merkezi civarında du-
varlara afiş asan akıncı gençlerden biri,
askeri timin "dur" ihtarına uymayıp kaç-
maya çalıştı. Gençlerin kaçtığına gören
askeri tim, ates ederek 15 yaşındaki Dur-
muş Öztürk'ü ağır yaraladı. Durmuş Öz-
türk aldığı yara ile olay yerinde öldü. A-
kıncı gençlerin "Kudüs İslamıdır, Müs-
(Devamı S. 6 Sü. 3'te)

Petrol-İş 17. Genel Kurulu çalışmalarına başladı
Ecevit: "Polonya'da işçilerin tribünlerden
sahaya inmesiyle demokrasi topraktan
fişkırcasına oluşmaya başladı"

● Genel Kurulun yapıldığı salonun
kapsını tutan TKP'liler
muhabirimizi içeri sokmadılar
Divanın müdahalesi üzerine
kongreyi izleyebildik

İSTANBUL (ÖZEL)
Türk-İş'e bağlı Petrol-İş Sendikası
17. Merkez Genel Kurulunda konuşan
CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit,
"Demokratik bir ülke olmayan Polon-
ya'da işçiler tribünlerden sahaya indiler
ve büyük bir demokrasi topraktan
fişkırcasına oluşmaya başladı" dedi.
(Devamı S. 6 Sü. 2'de)

Gierek de gitti...

EDWARD GIEREK

● Stanislaw
Kania Parti
Birinci
sekreterliğine
seçildi

● TASS
haberini
yorumsuz
verdi

● Gierek kalp krizi geçirdiği söylendikten sonra
Merkez Komitesi 2 saatte karar aldı

VARŞOVA (AJANSLAR)
POLONYA Birleşik İşçi Parti-
si Birinci Sekreteri Ed-
ward Gierek'in kalp krizi geçirdiği
gerekleriyle Partideki bütün
görevlerinden alındığı açıklandı.
Varşova'da yayınlanan resmi bil-
diride Polonya Birleşik İşçi Parti-
si Merkez Komitesinin Stanis-
law Kania'yı Birinci Sekreterliğe
oybirliği ile seçtiği belirtildi.
Sovyet TASS ajansı cumartesi
sabahı geçtiği haberde Stanislaw
Kania'nın Gierek'in yerine Parti
Birinci Sekreterliğine seçildiğini
yorumsuz olarak duyurdu. Pol-
onya resmi haber ajansı PAP,
(Devamı S. 6 Sü. 7'de)

Yankılar

"Gierek hastanede Polonya tedavide"

DIŞ HABERLER SERVİSİ
Gierek'in görevden alınarak yerine Kania'nın getirilmesi
konusunda çelişmeli yorumlar var. Ancak partinin yeni Bi-
rinci Sekreterinin çok iyi tanınması bir şahsiyet olması
nedeniyle gözlemler henüz kesin yargılara varılmasının geç
olduğunu belirtiyorlar.
(Devamı S. 6 Sü. 5'te)

Ömer Tanlak'tan ülkücülere mektuplar

İlk itirafçı Ömer
Tanalak gazetemiz a-
racılığıyla eski ülkü-
cü arkadaşlarına
mektup gönderdi.
Mektubu aynen ya-
yınyoruz.

Erol Türkmen'e

"Cinayetleri sana kimlerin işlettiğini açıkla"

Erol, şimdiki durumunun ne ka-
dar kötü, ne kadar işler acısı ol-
duğunun farkındasın umarım. İsmim
birçok cinayete birçok katliama ka-
rıştı. Şimdi ise kaçaksın. Sana "vur"
diyen Türkes'e bak. Her gün Meclis
binasına giriyor. Demeç üstüne de-
meçler veriyor. Biz, diyor "Cinayet-
lere karşıyız". "Milliyetçiler suç iş-
lemez" diyor. Saklandığın yerden çı-

kap da: Bunların bu söylediklerinin ya-
lan olduğunu söyleyebilir misin? Çi-
kip da: Ben milliyetçiydim. Bize suç
işlettiler diyebilir misin? Bu belki
kahvede kağıt oynarken, evinden i-
şine giderken korunmasız insanları
kurşunlamak kadar kolay bir iş de-
ğil ama ondan kat kat büyük bir za-
vife ve cesaretle. Senin de bunu yap-
cağımı iyi biliyorum.
(Devamı S. 6 Sü. 7'de)

Colombo Sabahattin Gözlükaya'ya

"Annenin sevgisine layık ol bizim yolumuzu izle"

Sebahattin seninle birlikte çok
uzun zamanlar birlikte olduk. Gez-
dik tozduk. Hep birbirimizi kayır-
dık. Bu yüzden de dernek içinde ol-
sa bile çoğu kimse benden birne sa-
taşmak istemedi. Beraber çok kötü
günler geçirdik. Pıyangoşep'e de yedi
kişinin öldürüldüğü sabahı hatırlıyor-
musun? Belki çok iyi hatırlıyorsun
ama feruatını düşünemiyorsun.
Bak dinle de anlatayım. O gün sabah
olayın olduğunu ve bu olayda ilk göz-

altına alınacak kişinin hatta en büyük
şüphelenilecek kişinin sen olduğunu
çok iyi biliyorduk. Bunu iyi bildik-
leri halde önceden haber vermedik-
leri halde, sabah bütün polisleri Aşağı
Eğlence'ye döktükleri anda bizim
evden dışarı çıkmamıza göz göre gö-
re karşı çıkmadılar. Yani çıkıp ya-
kalanlarımızı bekliyorlardı. Böylece
birçok kişi aradan çıkacaktı. Senin
yanında ben de yakalanacaktım. Po-
lis de bunu çok iyi değerlendirip. Bü-
(Devamı S. 6 Sü. 6'da)

Cevdet Çankaya'ya

"Bir gün seni de benim gibi ajan ilan edecekler"

Cevdet benim hakkımda MHP Ge-
nel Merkezinde ölüm kararı alındığı-
nda sen askerdin. Akıldan gelip seni
görmek geçti ama elimde adresin
yoktu. Sen askerliğini yaparken Aşa-
ğı Eğlence'de babanı görüyordum.
Bütün gün seni arıyordum gibi Aşağı
Eğlence ile ev arasında mekik dokur-
du. Hep aynı Hüseyin amcaydı o.
Senden kuşkulu endişeli başına ne

geleceğinden korkan. Sırf bunun için
seni askere gönderdiler ya. Cevdet ü-
me onları o annen, baban, ağabeyin.
Hani o ağabeyin sırf seni içimiz-
den alabilmek için geldiğinde kur-
şunlamaya kalktığın.
Cevdet bundan sonra olacağını iyi
düşün. Hemiz her şeyini kaybetmiş
değilsin. Bırak bu cinayet şebekesini
seni kullanmalarına izin verme. On-
(Devamı S. 6 Sü. 8'de)

Muzaffer İşler'e

"Sen sucsuzsun olayı yapanlar ise geziyorlar"

"Muzaffer, ben İtiraf" yapmadan
önce seninle görüşmüştüm. En son
öğrendiğime göre mahkemeye 3 yıl
hapis cezasına çarptırılmışsın. Senin
o olayda suçsuz olduğunu biliyo-
rumsun. Olayı yapanlar şimdiki ellerini
sallayarak geziyorlar. Hatta Sadık
Söğünmez isimli katil şimdiki askerli-
ğini yapıyor. Muzaffer sen Yukarı
Eğlence (Kuyuyazısı) Derneği Baş-

kanı olduğun zamanlarda bildiğin
gibi dernek, eşyaları ve evrakları bir
gece çalmıştı. Bunu komünistler
yaptı dediler. Oysa sen benden iyi
biliyorsun dernek orada kapatılacak-
tı, bunun için evrakları çaldılar ve
komünistler yaptı dediler. Sadece bu-
nunla kalmayıp sende sorumsuz
davrandığını söyleyerek diğer arka-
daşlarımızın önünde küçük düşürdüler.
(Devamı S. 6 Sü. 8'de)

KENDİLERİNİ SAVUNMAYA ÇALIŞIRKEN İTİRAFLARDA BULUNDULAR

Hergün gazetemizde keşif yapan iki kişiyi MHP'nin gönderdiğini kabul etti

HABER MERKEZİ
MHP organı Hergün, önceki günkü sayı-
sında, gazetemize keşif yapmak için
gönderilen komandoları "Aydınlıklar tar-
fından esir alınan masum gençler" olarak
göstermeye çalıştı. Ancak Hergün'in yayı-
nındaki dikkat çekici nokta, gerçekleri ört
bas edememesi ve istemeyerek de olsa bazı
"İtiraf"larda bulunmasıdır.

Hergün'ün itiraflarından en önemlisi, Ruhi
Özcan ve Ahmet Hamdi Güler adlı kişilerin,
gazetemize MHP İl Merkezi tarafından gön-
derildiklerini kabul etmesidir. Böylece, Ruhi
Özcan ve Ahmet Hamdi Güler'in gazetemize
gelme nedenlerini açıklarken, "Adliye me-
muru" olduklarını söylemelerinin yalan ve
tertip olduğu Hergün'ün yayınıyla belgelen-
miş bulunuyor.

İkinci itirafa gelince;
Hergün, Ruhi Özcan ve Ahmet Hamdi Gü-
ler'in Adliye memurluğundan ve bir savcının
bahsetmelerini açıklamaya çalışırken de şö-
le diyor:

"Karşlarına çıkan Aydınlık gazetesi Mü-
essesesi Müdürü O. Gürhan Ertür ülkücü gen-
çlerin gazetesine yayınlanan "İtiraf" isimli di-
ziyle ilgili sayıları almaya geldiklerini öğre-
nince "Tefrika bir MHP'linin itirafıyla ilgi-
li, siz parti tarafından gönderildiniz, çünkü
adı geçen parti öğrendiğimize göre yayından
dolayı dava açacakmış, her halinizden belli
faşist olduğunuz" şeklinde konuştu...

"Soru yağmuruna tutulan ülkücü gençler,
zaman kazanmak amacıyla kendilerini Rama-
zan Çelik isimli bir savcı yardımcısının gön-
derdiğini söylediler."

Hergün'den aldığımız bu cümleler, MHP'
lilerin yalan söylediğini açıkça kanıtıyor.
Tabii, Hergün gazetesi bu yalanın ardındaki
kastı gizlemeye çalışarak, iki MHP'linin "za-
man kazanmak amacıyla" böyle davrandıkları-
nı öne sürüyor.
(Devamı S. 6 Sü. 1'de)

CHP ANTALYA İL BAŞKANI ALİ AYAZ

"İtiraf" başından beri izliyorum. Başarılı
bir gazetecilik olaydır. Ayrıca Aydınlık'ın
bu yayını Türkiye ve dünya çapında etki ya-
pan önemli bir görev olmuştur. Takdir edi-
yorum.

"Aydınlık'ın bu yayını bir de şunu açığa
çıkarmıştır: Hükümet anarşiyi 1974 affına
bağlıyor. Ama Aydınlık'ın yaptığı bu hiz-
metle terörün nereden kaynaklandığı ortaya
çıkıyor. Bunun ardındaki karanlık güçler
mutlaka adalet önüne çıkarılmalı ve gerçek
yüzleri ortaya serilmelidir.

"Öte yandan bu cinayet çetresinin hesabın-
ın sorulması CHP açısından önceki işlerden
birdir."
(Devamı S. 6 Sü. 6'da)

Aydınlıkta

SİNA CİLADIR

Virgüli nereye koymalısın?

HAKİM sınıfların tümü için "faşist" nitelemesi kullanılabilir mi? Kimileri bu soruya "evet" yanıtı veriyor. Kimilerinin bu "evet" yanıtı karşısında devletin ve faşizmin tanımlarını düşünüyorum.

Neydi devletin tanımı? Devlet, hakim sınıfların halk üzerindeki bir baskı aracıdır.

Peki faşizmin tanımı?

Hakim sınıfların (gelişmiş ülkelerde burjuvazinin) en gerici, en şoven, en saldırgan kesimlerinin açık terörcü diktatörlüğü...

Bu iki tanım, birbirinden farklı iki baskı gücünü ve iki baskı aygıtını dile getiriyor. İlk tanıda sözkonusu olan hakim sınıfların tümünün diktatörlüğüdür. ve devlet, bu diktatörlüğün aygıtı durumundadır; diğeri ise hakim sınıfların belirli bir kesiminin diktatörlüğü sözkonusudur ve devlet, bu diktatörlüğün aygıtı durumundadır.

Açaktır ki, hakim sınıfların tümünün diktatörlüğü ile, hakim sınıfların belirli kesimlerinin açık terörcü diktatörlüğü aynı şey değildir ve iki durumda devletin sınıfsal yapısı birbirinden farklıdır. Devlet, ikinci durumda, tüm hakim sınıfların baskı aygıtı niteliğini yitiriyor ve hakim sınıfların belirli kesimlerinin açık teröre dayanan baskı aygıtı niteliğine bürünüyor. İkinci diktatörlüğün sınıfsal bileşimi geniş ve açık terör sözkonusu değil, ikincisinde sınıfsal bileşim dar ve açık terör sözkonusu. İkinci biçimde, yasal yönetim biçiminde, burjuva demokratik öge ağır basabiliyor veya sınırlı da olsa var olabiliyor, ama ikincisinde burjuva demokratik ögenin zeresi yok...

Kimileri, aradaki bu farkı ya görmeyorlar, yahut işlerine öyle geldiği için görmezden geliyorlar. Göremedikleri veya görmezden geldikleri için de sapla samanı birbirine karıştırıyorlar, hakim sınıfların tümünü ve dolayısıyla devleti "faşist" ilan edip çıkıyorlar için için...

Tabii, "işin içinden çıkıyorlar" demem, sözgelisi. Gerçekte hiç bir şeyin içinden çıkamaları sözkonusu değildir. Hakim sınıfların faşist kesimleriyle tüm hakim sınıfları aynı potaya atarsan ve böylece devleti faşist ilan edersen, "antifaşist mücadele" dediğin şey, devlette hesaplaşma platformuna iteleyecektir seni... Ne, hakim sınıfların faşist kesimleriyle faşist olmayan kesimleri arasındaki çelişkiyi yararlanabiliyorsun; ne, faşizme karşı birleşebilecek güçleri birleştiriyorsun; ne, demokratik-parlamentar mücadele yöntemlerinden yararlanabiliyorsun, ne şu, ne bu... Bu kafa, giderek seni, ister-istemez, hakim sınıfların tüm partilerinin tabanlarına ve ya henüz sınıfsal bilince kavuşmamış ve bu yüzden hakim sınıfların partilerine oy veren veya yandaş olan emekçi kitlelerinin de karşısına itiyor. Onlara karşı da "mücadele" bayrağı açyorsun. Örneğin Fatsa'da olduğu gibi, MHP'ye oy atılan "şurduşu" ediyorsun...

Sen bu kafayla hiç bir yere varamazsın ahhah! Varamayacağın nereden belli?

Düşüncelerinden ve pratik siyasetinden belli! Sana göre, MHP ile AP arasında, devletin içinde yuvalanmış faşist kadrolarla, devletin faşist olmayan organ ve unsurları arasında hiç bir fark yok. Bu yüzden, sözgelimi, MHP'den devletin hesap sorması önerilerine aklın yatmıyor. Diyorsun ki, "Faşist, bir diğer faşistten nasıl hesap sorar?"

Bana kalırsa kafayı değiştirmen gerekiyor! Okuman, öğrenmen, pratik siyaseti iyice bir gözlemlen gerekiyor. Bunu yapabilmek için ünlü tekerlemede olduğu gibi virgülinün yerini değiştirmen şart. Ünlü tekerleme? Biraz değiştirerek tekrarlayalım:

Oku elebaşın gibi ahmak olma!

Görürsün, yukarıdaki tekerlemede virgül yok. Eğer virgüli, üçüncü sözcükten sonra koyarsan, kafayı değiştirmen mümkün değildir; çünkü cümle değişik bir anlam kazanır belki, ama senin için sonuç değişmez. Bu yüzden virgüli mutlaka ilk sözcükten sonra koymak gerekiyor.

Türkiye İşçi Köylü Partisi Hukuk Bürosu yardımınıza hazırdır Yurttaşlar!

Partimiz, halkın her türlü hukuki sorunlarıyla ilgilenmekle görevli bir Hukuk Bürosu oluşturmuştur. Gördüğünüz her türlü baskı, uydurduğunuz partizanlık ve haksızlıklar için bu büroya başvurabilir ve yardım isteyebilirsiniz.

Anarşist saldırısına, jandarma baskısına ve polis işkencesine uğrayanlar, haksız yere gözaltına alınanlar ve tutuklananlar, kırılanlar ve sürülenler, gecekondusu yıkılanlar, toprağı .lin-den alınanlar, devlet kapısında haksızlığa uğrayanlar, işten çıkartılanlar, ücretini alamayanlar, çeşitli vaatlerle dolandırılanlar, nereye şikayet edeceğinizi bilemeyenler, hangi partiden olursanız olun TİKP Hukuk Bürosuna başvurabilirsiniz. Partimiz haksızlığın karşısında ve halkın yanındadır. Hukuk Büromuz sorunlarınızın çözülmesine yardımcı, olmalı görev kabul etmektedir.

Hukuk Büromuz pazar günleri her çarşamba saat 16.00'dan 18.00'e kadar, cuma tesi günleri saat 15.00'den saat 18.00'e kadar Genel Merkezimizde çalışmaktadır. Bizzat gelemediğiniz takdirde yukarıda belirtilen saatlerde telefonla ya da mektupla danışabilir ve bilgi alabilirsiniz.

TIKP GENEL MERKEZİ

Tel: 30 08 81

Adres: Necatibey Cad. No: 22/19

Sihive-ANKARA

düşünce dünyası

ÜNİVERSİTE-AKADEMİ ÇATIŞMASININ ARDINDAKİ GERÇEK

Akin Turan

Yıllar öncesinden başlayan üniversite-akademi çekişmesi, en son akademilerarası kurulun aldığı 80-81 öğretim yılında eğitimi durdurma ve yeni kayıt yapmama kararıyla doruk noktasına ulaştı. Bu olay yılların biriktirdiği anlaşmazlığın bir noktada iyice açığa çıkması oldu.

Anayasa, özerk kişiliği sahip üniversitelerin kurulmasına izin vermiştir. (Madde 120) (1). Ancak zamanla bu üniversiteler artan öğrenci talebini ve ülkemiz hakim sınıflarının iktisadi, ticari ve bilimsel isteklerini karşılayamadığı için eğitim dallarının genişletilmesi ve yeni mesleki alanlar yaratılması yoluna gidilmiştir. Bu şekilde üniversitelerin eğitim alanı dışında, iktisat ve ticaret daha uzman ve bilimsel çalışmalar yürütecek. İktisadi Ticari İlimler Akademileri açılmaya başlandı, bunun yanında özel teknik yüksek okullar kurulmuştur. Akademi ve ücretli yüksek okulların açılması beraberinde yeni sorunları da getirmiştir. Birincisi, para karşılığı bir eğitim uygulaması ki, buna karşı geniş bir kamuoyu oluşmuş, gençliğin mücadelesi sonucu, ücretli eğitim kaldırılmış ve bu okullar akademiler etrafında toplanmıştır. İkincisi, artan yüksek öğrenim talebi bu okulların açılmasıyla da ortadan kaldırılmıştır. Halen yaşadığımız ÜSS çıkmazı herkesin gözleri önündedir.

Milli Eğitim Bakanlığına bağlı yarı-özerk kuruluşlar İTİA'lar ve teknik okulların da zamanla akademiye dönüştürülmesi, üniversiteler yanında bir de akademi içinde bir eğitim örgütlenmesi ortaya çıkarmıştır. Sonraları, akademiler geliştiğince üniversitelerin eğitim alanı dışında birçok yeni alana yayılmıştır. Akademiler, Anayasa Mahkemesinin verdiği "Yasaların yalnızca üniversite adı altında kurdukları kuruluşları üniversite saymak ve üniversite görevi yapan

başka öğretim kurumlarını üniversite saymaktan kaçınmak, ancak söze ve kurumun kuruluş biçimine önem veren bir anlayış olur" kararına dayanarak üniversite biçimindeki örgütlenmelerine hız vermişler, akademilere bağlı yüksek okullar fakülte ismini almış, Anayasanın üniversitelere tanıdığı hakları kullanmaya hız vermişlerdir. Şüphesiz bu durum, kürsüleşme sistemini beraberinde getirmekte, öğretim görevlilerinin doçentlik ve profesörlük gibi ünvanlar kullanmalarına imkan tanımaktadır. Çatışmanın görünür yönü budur. Bir de bunun üstüne İTİA'lara bağlı Tıp Fakülteleri de açılmaya başlanınca iş, çığırından çıkmıştır. Üniversiteler arası Kurul buna itiraz etmiş, bu tip bazı okullar için Danıştaydan yürütme kararı almıştır. (2) Bu karar, 30 Haziran-1 Temmuz günleri arasında Bursa Kirazlıyayla'da toplanan üniversitelerarası kurul tarafından ÜSYM'ye bildirilmiş, ÜSYM de bu karara uyacağını açıklamıştır. (3) Böylece bu fakültele alınması gereken yaklaşık 800 kişi kontenjan dışı kalmıştır.

Üniversitelerarası kurulun aldığı karar, bu fakültelerin yasal olmadığı kararına dayanmaktadır. Oysa, Danıştay, daha önce aldığı bir kararda "akademilerin işlevleri ve gördükleri öğretim ve araştırma görevleri bakımından üniversiteler nitelikte olduklarından kuşku yoktur" (4) demektedir. Sadece yasal kararnameye bağlı olan bu örgütlenme kararnamenin Meclisten geçerek yasallaşmasını beklemektedir. Yasa Tasarısı Komisyonudur. Böylece yüksek öğrenim ku-

rumlarında tek tip bir örgütlenmeye gidilecektir. Tasarı yasallaştığı takdirde herhangi bir sorun da kalmayacaktır. Üniversitelerarası Kurul da aslında böyle bir kararnameye karşı olmadığını belirtmiştir. Hal böyle iken, Akademi-üniversite çatışması yüzünden 60 bine yaklaşan bir öğrenci kitlesi öğrenim dışı kalmıştır.

Bütün bunlara rağmen, Danıştay'da alınan karar, bu okullarda okuyan ve mezun olmuş öğrencilerin yasal statülerinin ne olacağı sorunu ortaya çıkarmıştır. Bu noktada da Akademik Kurul haklıdır. Danıştayca iptal edilen bu okullarda eğitim yapılmaktadır.

Ancak sorun sadece bu okulların yasal statüsü olarak ele alılabılır mi-Yüksek öğrenim mezunları arasında bitirdikleri okullar açısından farklı uygulamalar ödenen beri vardır. Örneğin, Çalışma Bakanlığı, işe alım açısından aynı mesleki öğrenimi gören okulları ayırmıştır. Bakanlık, bazı okulların mezunlarını kabul etmemektedir. Son kararlar bu farklılıkların resmi kararlara yansımalarıdır.

ÜSYM, Danıştayca iptal edilen okulları merkezi yerleştirmeye sokmayacağı, ama isterse bu okullar için ayrı bir planlama yapabileceğini açıklamıştır. (5) Bu şekilde kayıt yapılması herhangi bir mahzur yaratmayacaktır. ÜSYM'nin tutumu sonucu değişmiştir. Çünkü bu tartışma sürece, bu okulların yasal statüleri yine tartışılacaktır. Bu açıdan Akademik Kurulun öğrenimi durdurma ve akademilere bağ-

lı bütün okullara kayıt yapmama kararını anlamaya imkan yoktur. Üstelik; çeşitli verlere gönderilen yazıda:

"Ülkenin içte ve dışta maruz kaldığı bölücülükle mücadele edildiği bir dönemde" denilmektedir.

Öğrenci gençlik faşist saldırılarından, maceracı solun baskılarından, yerli yersiz yapılan forum ve boykotlar yüzünden zaten zor durumdadır. Öğrenimin aksaması sürdürülmesi için mücadele etmekte, hayati bir fedaya etmektedir. Hal böyle iken hem bu anlayışa olacağını, hem de okulları kapatacağını. Buna hak vermek mümkün değildir.

Üniversitelerarası Kurul da küçük kariyer hesapları içinde. Ortada karşı olmadıklarını belirttikleri bir yasa tasarısı vardır. Yine de engellenme yolunu seçmektedirler. Sonuç itibarıyla, olan yine öğrenci gençliğe olmaktadır.

Çünkü sözkonusu olan kendi yasal haklarıdır. Bütün bu tartışmalarda niye öğrencilere danışılmamaktadır? Öğretim görevlilerinin maaşları arttırılmamaktadır. Öğrencilerin kaybettikleri günlerin hesabını kim verecektir? Öğrenciler tarafıdır. Ama kendileri hesabına. Üniversitelerde okuyan kardeşleriyle hiç bir alıp veremediği yoktur. Aksine, bütün öğrenciler, eğitimdeki farklılıkların kaldırılması için yıllardır mücadele etmektedirler. Tek tip bir eğitim ve öğrenim örgütlenmesine gidilmesi ortak talepleridir.

Bütün bunların yanında, sorunun özünü şu olduğu bir kere daha ortaya çıkmıştır. Emperyalizme bağlı yan-feodal iktisadi yapının anarşik doğası yüksek öğrenim kurumlarını da sarmıştır. Her türlü rekabet ve farklılık yüksek öğrenim de yansıtacaktır. Nitekim öyle de oldu. Bu olayla bir kere daha gördük

ki, milli ekonominin ve halkın ihtiyaçlarından uzak bir eğitim, sorunları çözemeyecek, aksine daha da çok yığılmasına peden olacaktır. Milli demokratik eğitim, yüksek öğrenimdeki her türlü farklılığı ortadan kaldıracaktır, bazı öğretim görevlilerinin böyle kürsü ve kariyer çatışmalarına izin veremeyecek, öğrencisi ve eğitimcisiyle halkın ve ülkenin kalkınmasına ve modernleşmesine hizmet edecektir.

Akademi-üniversite çatışması, bugünkü eğitim sistemimizin nasıl bir çürümeye içinde olduğunu, ülkenin ve halkın ihtiyaçlarından uzaklaşmış olduğunu, akademik ünvanların daha çok önem kazandığını, öğrencilerin gelecekle ilgili ilgilenmenin bir aldatmacadan ibaret olduğunu göstermiştir. Bugünkü eğitim sistemiyle yüksek öğrenim haklarında bekleyen gençlerin sorunlarının çözümüne, diplomaların modern işsizler ordusunu ortadan kaldırılmasına imkan yoktur.

Sonuç olarak,

- Akademilerarası Kurulun öğrenimi durma ve yeni kayıt yaptırmama kararı kaldırılmalıdır.

- Bütün yüksek okullar tek bir yönetmelik altında toplanmalı, bu konuda hazırlanan kararname bir an önce Mecliste kabul edilmelidir.

- Eğitim milli ekonominin ve halkın ihtiyaçlarına uygun olarak yeniden düzenlenmelidir.

1) Anayasanın 20. maddesi şöyle diyor: "Üniversiteler ancak, devlet ayağı ve kanunla kurulu. Üniversiteler, özerkliğe sahip kamu tüzel kişililerdir."

Üniversiteler, devletin gözetimi ve denetimini altında, kendileri tarafından seçilen organları ayağı yönetirler.

Üniversite organları, öğretim üyeleri ve yardımcıları üniversite dışındaki makamlarda, her ne surette olursa olsun, görevden uzaklaştırılmazlar. Son fıkraya hükümler saklidir..."

2) 4 Mart günü Danıştay yazısı üzerine ÜSYM, bu okullara ilişkin terahileri iptal etti.

3) ÜSYM, üniversitelerin öğrenci alınımını Türkiye çapında merkezlesmeye, tek sınav sisteminin uygulanması için kurulu. Giderek artan öğrenci sayışı bu sa- yede, merkezi bir sınavla enlecek, üniversitelerle girebilecek öğrenciler belli oldu. ÜSYM, aynı zamanda Üniversitelerarası Kurula bağlı olarak çalışmaktadır.

4) Danıştay, 8. daire kararı, Esas No: 1979/1978 Karar No: 1979/1979. Resmi Gazete, 23 Ocak 1979 sy. 29 ve devamı.

5) Bilindiği gibi merkezi yerleştirme Akademisi ve Yüksek Okulları da kapsamaktadır. Üniversitelerin merkezi yerleştirme yönetmesini, akademi ve yüksek okullarda uygun bulmuş, bu uygulamaya kendilerinde katılmasına karar vermişlerdir.

HALKIN SESİ

GAZETEMİZİN SAHİBİ 45 MİLYON HALKTIR

AFŞİN'DE MHP VE SAHTE SOL NE YAPIYOR?

K.Maraş'ın Afşin kazasındaki sahte sol ve MHP'nin tutumundan bahsetmek istiyorum.

Kazamız diğer il ve ilçelerde olduğu gibi sağ ve sol diye ikiye ayrılmıştır. Bu ayrımın bazı esnaf ve kahveciler yararlanmaktadır. Çünkü buradaki sahte sol-

cular ellerinde bulundukları iki üç kahvede sabahtan akşama kadar kagit ve çeşitli oyunlar oynamaktadırlar.

MHP'liler ise sızdırları çeşitli devlet kadrolarından para toplayarak olaylarda kullanacak bir cip aldılar.

Kazamızda bulunan liseye ise tüm MHP'li öğretmen kadrosu yerleştirilmiştir. Bu öğretmenler havadan sudan bahanelerle Kürt öğrencileri imtihana almamaktadırlar. Ortaokulu dışardan bitirmeye girenlerden okula başı açıldı ve para olarak cibin taksidini ödemektedirler.

Aydınlık gazetesinde ÜGD Hukuk Masası Başkanı ve MHP İlgililer Cezaevi sorumlusu Ali Yurtaslan'ın açıklamasından sonra MHP tedirgin olduğu gibi, devrimciyim diyen sahte solcular MHP'den daha çok tedirgin olmaktadır. Kendileri sabahtan akşama kadar kahve devrimciliği yapmaktadırlar. Aydınlık gazetesindeki MHP'nin Türkiye çapındaki olaylarını anlatan Ali Yurtaslan'ın açıklamasına da karşı çıkmaktadırlar. Örneğin, "Bu kişi henüz Aydınlık'a açıklamada bulunuyor"muş. Çünkü bu insanlar kahve devrimciliği yapan insanlardır. Bugün MHP bile kendine karşı kimin mücadelesi ettiğini bilmektedir. Bunu MHP'nin yayın organı olan Her Gün gazetesinde görmekteyiz. Çeşitli sahtekarlıklar yaparak Aydınlık gazetesini hedef almaktadırlar.

BİR OKUYUCU

Gölköy'de halk evinden çıkamaz oldu

AP azınlık hükümetinin kurulmasıyla Ordu'ya atanan Vali Resat Akkaya devletin gücünü MHP'lilerin eline vermektedir. Halk evinden dışarı çıkamaz oldu. Yollar kesiliyor, insanlar soyuluyor ve kasaplık koyun gibi boğazlanıyor.

Geçtiğimiz günlerde Gölköy-Mesudiye'de yol kesen faşistler 5 vatanşası katlettiler. Halk tedirgin. Her an ölecekmiş gibi huzursuz. Gölköy'de, Gürcü-Türk kıskırtması da ileri süren MHP'liler başını sağlamak için elinden geleni yapıyorlar. Gölköyde iki ayrı şehir, iki ayrı bölgenin insanları varmış gibi bir durum var.

Devletin tüm imkanlarını MHP'lilere veren Ordu Valisi gün geçtikçe halkın tenkisini kazanmaktadır. Ve halk artık Vali'nin istifa etmesini beklemektedir.

OKUYUCU KARİKATÜRLERİ

Sahte solcular Afşin-Elbistan Termik santralında çalışan işçiler arasında birliği pekiştirecekleri yerde kendiliğinden oluşan birliği parçalamaktadırlar. Bu hareketler ise Türkiye üzerinde saldırgan emellerine ulaşmak isteyen Sovyet sosyal-emperyalistlerinin işine yararmaktadır.

Kazamızda bulunan dürüst ve namuslu yurtsever arkadaşlar! Gelin hep birlikte MHP ve Rus şaşkınlıkların Türkiye üzerinde oynanacak istedikleri oyunları açığa çıkartarak Türkiye halkının birliğini pekiştirelim.

Çünkü Sovyet sosyal-emperyalistlerinin saldırgan emelleri ve MHP'nin Sovyet sosyal-emperyalistlerinin saldırgan emellerine hizmet eden irkçılığa ve me. hep kişirciliğine karşı çıkalm.

Bugün önümüzde duran acil sorunumuz, saldırgan Sovyet sosyal emperyalizmine karşı Türkiye halkının dünya birleşik cephesinde yer almasıdır

Afşin'den Bir Okuyucu

Bugün üç işçi okurumuzdan gelen mektubu yayınlıyoruz. Biri İstanbul askeri işyerinde çalışan işçilerden, biri Kayseri'den bir işçi okurumuzdan, diğeri de Almanya'da çalışan işçilerden. İtiraf yayınına ne büyük bir sevinçle karşıladıklarını mektuplarında çok güzel ifade ediyorlar. Kayseri'den yazan okurumuz "Bu başbelasından en az bütün vatandaşlar kadar ben de rahatsız olduğum için" diye başlıyor mektubuna. Üstelik itiraf yapan Ali Yurtaslan'ı da tüm işlediği suçlara karşın, itiraf yaparak cinayet örgütünü köşeye sıkıştır- dığı için hiç tereddütsüz selamlıyorlar

Böylece Ali Yurtaslan'ın itirafını beğenmeyip, bin dereden su getiren sahte solun, emekçilere ne kadar yabancı olduğu daha iyi görülüyor.

-Askeri işyerinden işçiler

Fabrikada ilginç ikili

Aydınlık gazetesinin yayınlamakta olduğu İtiraf dizisi çalıştığım fabrikada canlı tartışmalara ve yeni safımlara neden oldu. CHP' li, AP'li ve MSP'li işçilerde MHP'ye ve Rusya' ya karşı birlik yönünde olumlu etkilere yarattı. MHP'li işçiler arasında çelişkiler çıkmaması için MHP'ye sempati duyan işçilerin İtiraf dizisinden sonra MHP'ye karşı tavır aldıkları gözlemlendi. İşyerine getirilen Her Gün gazetesinde bir azalma olurken, Aydınlık gazetesinde gözle görülür bir artış oldu. Aydınlık bu yayınıyla 45 milyonla birleştirildiğini bir kere daha gösterdi. İşçiler arasında Aydınlık'ın duyulan güven daha da arttı. Şimdi gözler Aydınlık'ta.

Özet olarak İtiraf dizisi işçiler arasında değerli kaydedilirken MHP'li ve maceracılar tarafından kuşkuyla karşılandı. MHP İtiraf dizisi karşısında telaşa kapılarak Aydınlık'ın bu işyerine girmesine yasak olduğu yanlarını yaydılar. Amaçları MHP'nin işyerinde iyice tecrit olmasını engellemektir. Ancak başaramadılar.

Kayseriden Bir işçi

Kafanı iki elinin arasına al ve düşün

Sayın Aydınlık yöneticileri, sizlerin açmış olduğunuz İtiraf dizisi ile ilgili tartışmaya ben de katılmak istiyorum. Bu baş belasından en az bütün vatandaşlar kadar ben de rahatsız oluyorum.

Önce Samsun'dan yazan ülküçüye bir cevap vereyim. İtiraf dizisi gerçektir ve hiç bir yalan yoktur. Eğer yalan olsa Mamak Cezaevin'den kaçan idamlık Mustafa Pehlivanoglu yaka mazdı ve onun yanında ülkücü Erdem Şenocak yakalanmazdı. Sıkıyönetim soruşturma açmazdı. Kardeşim bir atasözü var "İşemeyen kokmaz" diye. Aydınlık böyle yayınları ile gerçekten anarşiyeye karşı mücadele ediyor. Ba-

şırıyorum Her Gün gazetesine ve sahte solculara hep bir ağızdan bir diyor "Bu CHP döneminde MIT tarafından hazırlanmış yayın", diğeri de "Bir MIT, CIA oyunu". Her iki mirhak da bu yayından rahatsız olmuş, biriri kırılı çamaşır- larını ortaya çıkar diye, diğeri de Aydınlık halkla birleşecek diye korkuyor.

Ülkücü herde, artık kafanı iki elinin arasına al ve düşün. Daha yığın geçtir. Bizler MHP'nin cinayet örgütlerine karşı olduğumuz kadar Rusya'nın hürmus olduğu o sahte solcu cinayet çetelerine de karşıyız. TİKP'nin anarşizmin içinde olduğunu gösterebilir misin? Gösteremezsin, çünkü anarşiyeye karşı mücadele eden biricik güc TİKP'dir.

Almanya'dan işçi İsmail Erbil

Darbe MHP'ye iniyor, TKP ses veriyor

Bizler yurt dışındaki işçiler olarak Aydınlık'ı, yapmış olduğun değerli hizmetten dolayı kutlarız. MHP'ye her vurdun darbe aynı zamanda TKP'ye iniyor. Çünkü MHP'nin varlığından da terörden de TKP yararlanıyor. Bu itiraf MHP'yi telaşa düşürdü. Ancak sol kafalı maceracılar hiç düşünmüyorlar mı, Her Gün, tüm saygılarını Aydınlık'ı yapılmaya ayırmış. Ancak şu bir gerçek darbe yiyen MHP, kaza-

nan türkiye halkı.

Bir kere kendine solcuym diyen gruplar bir Her Gün olsa okusa, MHP'nin düşmanı kimmiş, kimi hedef alıyor belki görüyor. Bu gün açılması çok geçmeden açılacaktır. "Ali Yurtaslan'ın açıklamalarını biz biliyoruz. Biz yargılayacağız". "Sözleri birer düzme". Bu sözler kaba beton kafanın yapısını gösteriyor.

Demas 150 silahlı komandonun işgali altında

- Fatsa'daki Demas Deniz Ürünleri İşleme Fabrikasına 15 gündür yataklarıyla yerleşen komandolar işçilere saldırıyor.
- Üretim durmuş vaziyette.

FATSA (ÖZEL)

FATSA'da bulunan Demas Deniz Ürünleri İşleme Fabrikası 26 Ağustos gününden itibaren MHP'li komandoların işgali altında tutuluyor. Yatakları ile yerleşen ve fabrikayı bir otel haline getiren komandolar arasında çeşitli yerlerde suç işlemiş kaçakların da bulunduğu bildiriliyor.

MHP'li komandolar işçilere saldırdıkları ve fabrikaya sokmadıkları için de fabrikada üretim durmuş vaziyette. Fabrikanın şimdiki sorumlusu durumunda olan (yedi emim) Türkeş'in yakın arkadaşı İsmet Tümtür, İşçilerden ve Demas personelinin gelen uyarılara rağmen bu duruma müdahale etmiyor. Fabrikanın kapısını tutan ve içeride üst katları işgal eden komandoları çekmececi karıştırarak evrakları kaldırıyor. Bu arada Demas personeli durum tespiti için vadi emin İsmet Tümtür'e zabıt tutturuldu.

(Devamı S. 6 Şu. 8'de)

İstanbul'da 15 günde 221 kişi siyasal nedenlerle tutuklandı

İSTANBUL (AA)

1.Ordu ve İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Basın ve Halkla İlişkiler Şubesinin dün yaptığı açıklamada; İstanbul Sıkıyönetim Bölgesinde güvenlik kuvvetlerince son 15 gün içinde çeşitli anarşik eylemlere katılmaktan şüpheli 221 kişinin yakalanarak haklarında yasal kovuşturmaya başlandığı bildirildi.

Sıkıyönetim Komutanlığı'nın açıklamasında yakalanan şahısların 206'sının sol görüşlü, 15'inin ise sağ görüşlü olduğu belirtiliyor.

Yakalanan kişilerin üst ve evlerinde ise, 22 adet tabanca, 532 adet mermi, 4 el bombası, 2 adet molotof kokteyli ele geçirildiği açıklandı.

İran-Irak sınır çatışmaları şiddetleniyor

- Irak hükümeti çatışmalar olduğunu doğruladı.
- Humeyni, hükümet konusunda Beni Sadr'a tam yetki verdi.

TAHRAN
İRAK-İran sınır bölgesinde iki çatışma alanının gittikçe genişlediği bildiriliyor.

Geçen perşembe günü İran Resmi Haber Ajansı Pars Irak kuvvetlerinin Kasr-Şirin kenti bölgesine saldırdığını 7 ölü ve 39 yaralı olduğunu bildirmişti. Çatışmalarla ilgili bir açıklama yapan İran Savunma Bakanlığı

OPEC petrol fiyatının ayarlanmasına yeni bir sistem getiriyor

SAARBRUCKEN (AA)

PETROL İhraç Eden Ülkeler Örgütü (OPEC) Genel Sekreteri G. Ortiz "OPEC'in yeni bir fiyat uygulamasına başlayacağını ve yeni sistemde gelişmiş ülkelerdeki ortalama enflasyon oranı ile para birimlerindeki değişim oranının esas alınacağını" söyledi.

Ortiz, "Petrol alışverişinde dolan yerini koruyacağını, ancak ihracatçı ülkelerin gelirlerindeki değer kaybının da önlenmesini" belirtti.

Öte yandan, 15-16 Eylül tarihlerinde Viyana'da yapılacak "OPEC Maliye ve Dışişleri Bakanlar toplantısına sunulacak gündem taslağı hakkındaki çalışmaların tamamlandığı bildiriliyor.

MSP KONYA'DA "KUDÜSÜ KURTARMA MITINGİ" YAPTI

KONYA (AA)

MSP'nin "Kudüs'ü Kurtarma Günü miting ve yürüyüşü" Konya'da yapıldı. Mitingde konuşan MSP Genel Başkanı Erbakan şunları ileri sürdü:

"İsrail'in Kudüs'ü başşehir ilan etmesi, Anadolu'yu kendisine velayet ilan etmesinin bir adımdır. Emperyalizmin İsrail projesi içinde Kudüs'ün başşehir olması bulunduğu gibi, Frant-Dicle ve Nil bölgelerinin de, yani Anadolu'nun İsrail'e velayet yapılması hedef alınmıştır."

AKA Basın Ajansı sıkıyönetimce arandı

İSTANBUL (ÖZEL)

AKA Basın Ajansı'nın Çağaloğlu'ndaki merkezi önceki gün Sıkıyönetim birliklerince basılarak arandı. Arama sırasında, Ajansa bulunan çeşitli gazete ve dergilere el konularak götürüldü. Aramadan sonra gözetilene alınan ajans çalışanlarından Yener Koç ve Kamil Çetin'in hâlâ serbest bırakılmadığı öğrenildi.

Moskova yanlılarını Türkiye'de toplamak istiyorlardı

● Toplantılara katılmak isteyen yabancı delegelere hükümet vize vermedi

Sıkıyönetim Barış Derneğinin toplantılarını yasakladı

● Barış Derneği 6 ve 7 Eylülde Türkiye'de 'Kültür Adamları Forumu' ve 'Türkiye Barış Parlamentosu', 23-27 Eylülde ise 'Barış İçin Dünya Halkları Parlamentosu' toplantılarını düzenlemek istiyordu.

SIKIYÖNETİM, Moskova yanlısı Barış Derneğinin İstanbul'da düzenlediği "Kültür Adamları Forumu" ve "Türkiye Barış Parlamentosu" konulu toplantıları yasakladı. Daha önce de hükümet bu toplantılara davet edilen yabancı delegelere vize vermemişti.

Barış Derneği 23-27 Eylül tarihlerinde Sofya'da toplanacak, "Barış İçin Dünya Halkları Parlamentosu"na hazırlık yapmak için 6 Eylülde "Kültür Adamları Forumu", 7 Eylülde de "Türkiye Barış Parlamentosu" adı altında iki toplantı düzenledi. Türkiye Yazarlar Sendikası bu toplantılara katılmaları için üyelere gazetelerde duyuru yayınladı. Toplantıya davet edilen yabancıların, Zonguldak'ta ağırlandı için hazırlıklar yapıldı.

Ancak hükümet Moskova yanlısı Barış Derneğinin yabancı delegelere vize vermeyince, dünya çapındaki Moskova yanlılarının Türkiye'de toplanmaları suya düştü. Sıkıyönetim de Barış Derneği'nin İstanbul'a iki gün üst üste yapmayı planladığı toplantıları yasakladı.

Sofya'da toplantı düzenleyen "Dünya Halkları için Barış Parlamentosu" doğrudan Moskova'ya yönlendirilen ve her ülkedeki Moskova yanlılarını barındıran bir örgüt. Türkiye Barış Derneği de Barış Parlamentosu da aynı amaçla hizmet etmek üzere kurulmuş örgütler.

1980-81 ADLI YILI AÇILIYOR

HABER MERKEZİ

1980-81 Adli Yılı yarın yapılacak törenle açılacak. Adli tatilin 5 Eylül Cuma günü sona ermesi ve araya tatil günlerinin girmesi nedeniyle yarın kalan açılış için Yargıtay'da bir tören yapılacak.

Yargıtay Başkanı Sabri Livanlıoğlu'nun saat 10'da yapılacak konuşmasıyla başlayacak olan törene Cumhurbaşkanı ve Eski Cumhurbaşkanı, Başbakan Demirel, ana muhalefet partisi lideri Ecevit, bazı bakanlar ve yüksek yargı organlarının temsilcileri çağrıldı.

Odalar Birliği Başkanı Yazar: "Enflasyonist baskıyı işçilerin desteği ile kontrol altında tutabilmek mümkün değildir"

Güneydoğu Tarım Satış Kooperatifleri Birlik işçileri işçi kıyımına ve ekonomik haklarının verilmesine karşı halk grevi başlattılar.

8 bin işçi direnişte

SASA'da işçiler atılan arkadaşlarının geri alınması için direnişe geçti

● Sabancı Holding'e bağlı Sasa, Teksa, Mensa, Bossa : ve Bossa 2 fabrikalarındaki işçiler Sasa'dan işçi atılmasına karşı çıkıyor.

● Önceki akşam gözaltına alınan 1200 Sasa işçisinin 110'u halen gözaltında tutuluyor.

● TİKP işçilerin direnişini kararlılıkla desteklediğini açıkladı.

ADANA (ÖZEL)
SABANCI Holding'e bağlı Sasa fabrikası işçileri atılan iki arkadaşlarının geri alınması için direniyor. Türkiye İşçi Köylü Partisi Adana Merkez İlçe örgütü direniş sonuna kadar desteklediğini açıkladı. Adana'daki Teksa, Mensa, Bossa fabrikaları da direniş desteklemek üzere eyleme geçtiler. Sabancı Holding misillemeye olarak 5 işçiyi daha işten çıkarttı.

Petrol İş Sendikasının yetkilisi bulunduğu Sasa fabrikasında işveren ile işçilerin çıkışını vermişti. Bunun üzerine işçiler önceki gün direnişe geçtiler. Olaya müdahale eden Adana Sıkıyönetim Komutanlığı direnişin ilk günü bir vardiya'yı toptan gözaltına aldı. İfadesi alınan işçilerin 100 kadarı halen gözaltında tutuluyor.

Fransız radyo-televizyonu Türkiye'deki teröre geniş yer verdi

Tırmanan anarşi Avrupa'nın dikkatlerini Türkiye üzerine çekti

GÜRLER AKDORA (PARİS)
FRANSIZ Televizyonu 4 Eylül Perşembe akşamı birinci kanaldan verdiği 20.00 haberlerinde Türkiye'deki anarşi olaylarına geniş yer verdi. Anarşinin günde 20 can kaybını, bir yılda ölü sayısının 5000'i bulduğuna dikkat çekti. Haber sırasında Ankara ve İstanbul'daki günlük hayatından görüntüler de veren televizyon sunucularında yazar Çetin Altan'la da bir konuşmayı görüntüledi. Çetin Altan konuşması sırasında anarşinin artık ufak çapta mahalli bir olay olmadığını yurt çapında bütün halkın can güvenliğini tehdit ettiğini anlattı.

Daha sonra Ankara'dan verilen görüntüler sırasında da Türkiye İşçi Köylü Partisi'ni Ankara semt sorumlularından Ahmet Ege anarşinin iki kaynağı tarafından yaratılan kurulanmış bölge rezalelerini açıkladı ve halkın buralarda kendi can güvenliğini kendilerinin sağlamak üzerinde kaldığını belirtti.

Daha sonra anarşiye karşı halkın evlerde yaptığı toplantılardan görüntüler de yer verildi. İv ve Julien Galotti adı Fransız televizyon muhabirinin özel olarak Türkiye'ye gelip çekim yaptıkları program Türkiye'li ve Fransız kamuoyunda geniş ilgi uyandırdı.

Ankara Metrosunun temeli salı günü atılıyor

● Belediye Başkanı Ali Dinçer: "Metro yüzde 98 yerli olacak"

ANKARA (ÖZEL)
ANKARA metrosunun temeli salı günü atılıyor. Ankara Belediyesi Başkanı Ali Dinçer, dün düzenlediği basın toplantısında metronun yüzde 98 yerli olacağını söyledi. Finansman için Dünya Bankası Avrupa İskan fonu ile temalarını sürdürdüklerini belirten Dinçer, "Metro projemiz 141 gündür onayda bekliyor. Hiçbir yetkili 'hayır' diyor. Başta Başbakan Süleyman Demirel olmak üzere ilgili Bakanlar ve tüm Hükümet yetkilileri, olumlu bulduklarını söylediler, hatta beni kutladılar ama bugüne kadar pro-

Eski milli futbolcularımızdan Musa Sezer hastalandı

● Musa Sezer gazetemizde de bir süre spor yazarlığı yapmıştı.

İSTANBUL (ÖZEL)
ESKİ milli futbolcularımızdan Galatasaraylı Musa Sezer rahatsızlanarak hastaneye kaldırıldı. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Hastanesinde tedavisi yapılan Sezer'in ameliyat yapıp yapılmayacağı önümüzdeki günlerde belli olacak.

Futbol camiasında "Doktor" lakabı ile tanınan ve yıkılan eski Taksim Stadionu berber, sarı-kırmızı renklerde top koşturan Musa Sezer jübilesinden sonra futbola ilgisini yazar olarak sürdürüyor.

Musa Sezer bir süre gazetemizin spor servisinde de çalışmış ve gazetemize değerli katkılarda bulunmuştu.

BASINDAN SEYMELER

Civaoğlu: Erkmen ve ötesi önde gelen tercih sebebidir.

"Erkmen'in üstün devlet adamlığı, dürüstlüğü, mertliği hiç tartışmasız gerçeklerdir. Ama, acaba dün sabah istifasını vermiş olsaydı. Ve de hükümetin dünkü 231 red oyunun yarısını taşımasıydı."

"Brakınız başka isimleri, İhsan Sabri Çağlayangil dışişleri bakanı olsaydı, istifa mektubunu çoktan Demirel'e vermiş, uygun gördüğünüz zaman işleme koyarsınız demiydi. Bu bir varsayım değildir. 12 Mart sonrasında çoğu etkili çevrelerden Çağlayangil'e AP'nin başına geçmesi yolunda ciddi teklifler, hatta baskılar gelmiş, bunların hepsi bir 'sadakat' heylekinin önünde erimştir."

Hüsamettin Çelebi: Çıkılmazdan yararlananlar

Günaydın'da Hüsamettin Çelebi ise Erkmen meselesine daha farklı yaklaşıyor derinleşen siyasi bunalımdan kimlerin yararlanmaya çalıştıklarını açıklıyor:

"MSP'nin bir iş yapmış ve sonuç almış görünerek yeniden itibar kazanma çabaları ortadadır. MHP'nin bugünkü iktidar döneminde kendisi için daha güvenli bir ortam bulunduğundan 'Aman bu hükümet kalsın' havasında olduğu bilinmektedir."

"Bu çıkılmazdan yararlandığını sananlar ise MSP, MHP ve Cumhuriyete karşı savaş açtıklarını artık gizlemeyen ünlü 'demokratik kuruluşlar' oluyor. Mesafe almaya onlar devam ediyorlar. Bu gidişte daha da aza bilecekler!"

ALİ DİNÇER

MUSA SEZER

Fener'de üç gün önce kimyevi madde depolarında başlayan yangın, 180'e yakın ailenin evsiz kalmasına yol açmıştı. (Fotoğraf: AYDINLIK)

İMAR İSKAN BAKANI TOKER, FENER'DE EVİ YANAN YURTTAŞLARA KONUT VERİLECEĞİNE DAİR SÖZ VERDİ

İSTANBUL (ÖZEL)
İMAR ve İskan Bakanı Turgut Tokar beraberinde İstanbul Valisi Necdet Ayaz'la birlikte yangın felaketine uğrayan

Güneydoğu Tarım Satış Kooperatifleri Birlik işçileri işçi kıyımına ve ekonomik haklarının verilmesine karşı halk grevi başlattılar.

Tez Büro-İş Güneydoğu Birliklerinde greve başladı

8 bin işçi direnişte

Sasa'da işçiler atılan arkadaşlarının geri alınması için direnişe geçti

● Sabancı Holding'e bağlı Sasa, Teksa, Mensa, Bossa : ve Bossa 2 fabrikalarındaki işçiler Sasa'dan işçi atılmasına karşı çıkıyor.

● Önceki akşam gözaltına alınan 1200 Sasa işçisinin 110'u halen gözaltında tutuluyor.

● TİKP işçilerin direnişini kararlılıkla desteklediğini açıkladı.

ADANA (ÖZEL)
SABANCI Holding'e bağlı Sasa fabrikası işçileri atılan iki arkadaşlarının geri alınması için direniyor. Türkiye İşçi Köylü Partisi Adana Merkez İlçe örgütü direniş sonuna kadar desteklediğini açıkladı. Adana'daki Teksa, Mensa, Bossa fabrikaları da direniş desteklemek üzere eyleme geçtiler. Sabancı Holding misillemeye olarak 5 işçiyi daha işten çıkarttı.

Petrol İş Sendikasının yetkilisi bulunduğu Sasa fabrikasında işveren ile işçilerin çıkışını vermişti. Bunun üzerine işçiler önceki gün direnişe geçtiler. Olaya müdahale eden Adana Sıkıyönetim Komutanlığı direnişin ilk günü bir vardiya'yı toptan gözaltına aldı. İfadesi alınan işçilerin 100 kadarı halen gözaltında tutuluyor.

(Devamı S. 6 Şu. 4'te)

İşçiler toptan işten atılmaları üzerine genel müdürün kendileri ile görüşmesini istemişlerdi

● MHP'li komandolar grevleri tedirgin etmeye çalışıyor.

● Oleyis ve TİKP grevi destekliyor.

BİLAL GÜNEŞ (GAZİANTEP)
GÜNEYDOĞU Tarım Satış Kooperatifleri Birliklerinde Tez Büro-İş ile işveren arasında anlaşmaya varılmaması sonucu, Genel Müdürlük binasında yetkili olan Tez Büro-İş Sendikası grev ilan etti.

Son bir aydan beri Güneydoğu TSK işvereninin girdiğini belirten sendika yetkilileri, grevin kaçınılmaz olduğunu açıkladılar. Grev komitesi adına açıklama yapan basın sözcüsü Osman Özçalışkan, yayınladığı bildiri- de; 100'e varan işçinin iş akide- rinin fesh edilmesine, fikirlerin- den dolayı işçilerin açığa, sür- güne, kıyım uğratılmasına, her işçinin 60.000 liraya yakın ala- cıklarının 50 gün geçmesine rağmen ödenmemesine karşı

(Devamı S. 6 Şu. 5'te)

bu kösedden...

Başka devrimci çıkış yolu yoktur

Vahap Peymur

Denge Kawa bugün siyasi ve ideolojik anlamda iflas etmiş ve dağılmaya yüz tutmuştur. Denge Kawa mücadele boyunca gösterdiği siyasi istikrarlılığı, dağılma sırasında da göstermiştir. Bir grup, TİKP saflarına katılmış, bir grup, Denge Kawa'nın Üç Dünya Teorisi öncesi çizgisini "Komela" adı altında yürütmeye çalışmış, bir grup KUK'a katılmış, bir grup KDP'ye geçme eğiliminde, çok az bir kısmı halen Denge Kawa'yı savunmakta. Geriye kalan büyük bir potansiyel ise, kendisine bağımsız veya demokrat demektir.

İşte, sözümüne devrim yapacak, Rusya'yı alacak bir siyasetin son tablosu. Denge Kawa, niye bu duruma gelmiştir? Denge Kawa olduğundan bu yana bunalımlardan kurtulmamış, siyaseti bir bunalım siyaseti olmuştur. Bu bunalımlar çıkmazda kaldığı her dönemde insanlar suçlanmış, cezalandırılmış ve tecrit edilmiştir. Kişilerle uğraşmak esas mücadele olmuştur. Aslında, yanlış ve hatalı olan, Denge Kawa'nın ortaya çıkışıydı.

Kawa, Üç Dünya Teorisi üzerine tartışmalarda ikiye bölünmüş, bir takım insanlar da mücadeleyi bırakmışlardı. Süreç içerisinde Üç Dünya Teorisini reddeden grup (Kawa) tartışmalarda "Eğer biz bu teoriyi kabul edersek, birlikte örgütlenmeyi savunmamız gerekir" diyordu. Kawa açıkça bölücülüğü, kargaşalığı ve revizyonizmi savunuyordu. Bugün geldiği yer de bellidir. Denge Kawa ne yaptı? Bir yandan, Üç Dünya Teorisini savunurken, öbür yandan da baş çelme olarak "iki süper devlet, sömürgecilik ve milli hainler" tespitini yaptı. Yani iki süper devlet ile Üçüncü Dünya Ülkelerini aynı kefeye koydu. Hem bölücülüğü hem de birliği savundu. Mao Zedung Düşüncesini kendisine sadece maske yaptı. Milliyetçiliği ve bölücülüğü kitlelere Mao Zedung Düşüncesi olarak götürdü. Böylesine istikrarlı bir çizgi daha ne kadar yaşayabilirdi. TİKP çeşitli yarı ve eleştirilerinde bunu gösterebiliyoruz bizlere. Ama, Denge Kawa bunu bir türlü görmüyordu. TİKP'nin iki yıl önceki tahlilleri bugün bir gerçektir. Hayat bunları doğrulamıştır.

Hala Denge Kawa'nın toparlanmasından söz eden arkadaşlar vardır. Şartların elverdiği kadar bu arkadaşlarla görüştim. Çoğu, bu anlattığım doğruları kabul ediyor. Onlarda eksik olan, sadece TİKP'ye katılma kararını verme cesaretidir. Bu kararı verememe, revizyonizme teslimiyettir. Revizyonizme teslimiyet, Denge Kawa'nın doğuşuyla başladı. Bugünkü şartlarda TİKP'yi, bilimsel sosyalizmi savunmak, Rusya'ya karşı Türk ve Kürtleri birleştirmek, özellikle Güneydoğu Anadolu bölgesinde zor ve cesaret isteyen bir iştir. Çünkü, burada Rusya'nın ve milliyetçiliğin ağır baskısı vardır.

"Bir müsibet, bin nasihattan iyidir". Denge Kawa'nın başına gelen bu kaçınıcı müsibet? Toparlanma lafi eden arkadaşlar, bulutlar üzerinden inip ayaklarını yere basmaldırlar artık. Et-rafirizdaki birkaç insanı da dağıtmadan Denge Kawa'yı dağıtıp TİKP saflarına katılmaktan başka devrimci çıkış yolu yoktur. Aksi takdirde revizyonizme ve burjuva milliyetçiliğine biraz daha güç aktarmaktan başka bir şey yapmayacaksınız.

MENKUL SATIŞ İLANI

İst. 8. İcra Memurluğundan

Dosya No: 1980/3124

Bir borçtan dolayı hacizli bulunan 200.000,- lira muhammen değerdeki 1973 model 34 PV 619 hususi plakalı, kaporta kısımları çürük, motoru arızalı çalışmaz vaziyeteki murat marka otomobilin satışına karar verilmiştir. Birinci açık artırması 16.9.1980 günü saat: 12.30-12.45 arası Kocamustafapaşa, Cerrahpaşa cad. Güzel Sebzeçilik sokak. No: 17'deki Yasemin Oto garajında yapılacak, verilen bedel muhammen değerinin %75'ini bulmadığı takdirde 17.9.1980 günü ikinci artırması yapılarak en çok fiyat veren ihale edilecektir. Delaliye ve damga resimleri alıcuya aittir. Taliplerin satış günü mahallinde hazır bulunmaları ilan olunur.

(Basın: 6212-1176)

SATIŞ İLANI

GAZİOSMANPAŞA İCRA MEMURLUĞUNDAN

DOSYA NO: 1980/377

Bir borçtan dolayı kaydeden ve fiilen hacizli 70.000 lira muhammen kıymetindeki 78 81 71 numaralı telefonun intifa hakkı Gaziosmanpaşa icra dairesinde satılıp paraya çevirecektir. Birinci açık artırması 18/9/1980 günü saat: 11-11.30 arasında olup, bugün talip çıkmaz veya taliplerden teklif edilen bedel muhammen kıymetinin %75'ini bulmaması satış bir gün temdit edilip, aynı yer ve aynı saatte 19/9/1980 günü ikinci artırmada en çok fiyat veren ihale edileceği, fazla malumat almak isteyenlerin dosyama numarası ile birlikte memurluğumuza müracaatları ilan olunur. 20/8/1980

(Basın: 6217-1174)

YURT HABERLERİ

TİKP: "Ayçiçeği taban fiyatı en az 35 lira olmalıdır"

EDİRNE (ÖZEL)

Türkiye İşçi Köylü Partisi İl Başkanı Mahir Yalçınkaya bugünlerde hasadı başlayacak olan ayçiçeğine taban fiyat olarak en az 35 lira verilmesini istedi.

Yalçınkaya yaptığı açıklamada şöyle dedi: "Biz, taban fiyatının en az 35 lira olarak tespit edilmesini öneriyoruz. Köylümüzün de talebi budur.

"Türkiye'de dışardan yağ ithal etmek istenmiyorsa, ayçiçeği üreticisi köylümüzün elini ayğını soğutmayacak bir taban fiyatı tespit edilmelidir.

"Ayrıca acilen şu tedbirler alınmalıdır: "Destekleme alımı yapacak Trakya Yağlı Tohumlar Tarım Satış Kooperatifi, ürünün tümünü alabilecek bir fon ayırmalıdır.

"Ürün bedeli teslim anında mutlaka peşin olarak ödenmelidir.

"Alımı çabuklaştıran tedbirler alınmalıdır. Köylümüzün kuyruklarda beklemesi ve çok yere fazla nakliye ücreti ödemesi önlenmelidir. Bu tedbirler alınmazsa, köylümüzün değil, aracı tüccarın yüzü gülecektir. Biz, TİKP olarak köylümüzün yüzünün gülmesini istiyoruz."

Bursa ve yöresinde zeytinlikler uçakla ilaçlanacak

HABER MERKEZİ Bursa Ziraat Mücadele ve Karantina Başkanlığı Bahçesir'de Körfez bölgesindeki zeytin verimini düşüren ve yağ asidini yükselten zeytin sineğine karşı mücadele açtı. Buna göre zeytinlikler uçakla eylül ayı başından itibaren ilaçlanacak.

4 ilçe ve 34 köyü kapsayan 34 bin dekar alandaki 3.5 milyon zeytin ağacının ilaçlanması için üç uçak kullanılacak. Verilen bilgiye göre, Burhaniye, Edremit, Ayvalık, Havran ilçelerindeki bu ilaçlama için 20 milyon kredi sağlandı.

Bu ilaçlama ile verilen mücadele sonunda, bölgedeki zeytinlerden elde edilecek yağlardaki asit oranının yüzde 19'dan yüzde 8'e düşmesi bekleniyor.

KIRKLARELİ SAĞLIK MÜDÜRÜ SÜRGÜN EDİLDİ

KIRKLARELİ (ÖZEL) N yıl önce bir süre için Kırklareli Sağlık Teşkilatında Müdür olarak görev yapan Ramiz Bark, ikinci defa imza yetkisi alınarak Tekirdağ Sağlık Teşkilatına sürgün olarak gönderildi. Bark'ın yerine Devlet Hastanesi doktorlarından Erdinç Tinmazoğlu'nun getirildiği öğrenildi.

Sağlık Müdürü Ramiz Bark, muhabirimize yaptığı açıklamada şunları söyledi: "Kırklareli vilayetinde 10 yılı aşkın müdür olarak görev yapıyorum. Bir gün imza yetkim elimden alındı. Ve aradan az bir zaman geçmeden tekrar verildi. Göreve başladığımdan bir ay geçmeden gelen bir yazı ile tekrar imza yetkim alındı. Sonra da Tekirdağ'a sürüldüm.

HİTLER-STALİN PAKTININ YANLIŞLIĞI NEREDEYDİ?

Esas hata Sovyetlerin paylaşım pazarlığına oturmasında yatıyordu

Bugün ÇKP içinde ideolojik tartışmalar sürmekle birlikte Sovyetlerin savaş kısırtıcılığına karşı tutumlarında bir değişiklik yoktur. Batı ise yatıştırmacılık yaparken, Sovyetler Doğuya yöneltme gibi bir hayal içinde değildir. Batıdaki teslimiyetçiliğin temelinde yatan savaş korkusudur. Bugün 2. Dünya Savaşındaki Sovyet-Alman paktının imzalandığı günlerden farklı bir durum vardır.

Cumhur Gür

Son zamanlarda Aydınlık gazetesinde M. Halim Spatar ve Niyazi Terzi arkadaşlar Komintern'in İkinci Dünya Savaşı sırasındaki hatalı siyasetlerini konu alan bazı yazılar ve yazı dizileri yayımladılar. İkinci Dünya Savaşı sırasında dünya devrimci hareketinin siyasetlerinin genişçe tahlil edilmesini, yalnız tarihi bir değerlendirme açısından değil, aynı zamanda Üçüncü Dünya Savaşı tehlikesi ile karşı karşıya olan insanların eski tecrübelerden yararlanması açısından da önemdedir.

SALDIRMAZLIK PAKTI Halim Spatar arkadaş, paktın anti-faşist gücünü, devrimci çabalarını, sosyalist ve komünist partilerin içerisinde büyük aşkınlık ve karamsarlığa yol açtığını belirtir. Niyazi Terzi arkadaş ise daha sert biçimde, bu paktın Hitler'in ilk başarılarına katkıda bulunduğunu yazdı.

Ben de bu görüşlere katılıyorum. Hitler-Stalin paktının o dönemde neden hatalı bir adım olduğunu aşağıda özetlemeye çalışacağım. Ancak önce başka bir konuya değinmek isterim. 16 Ağustos 1939'da Yüksek Sovyet örneğindeki konuşmasında, Polonya'yı "Versay Anlaşmasının başarısızlığı" ile tanımlıyor, "Almanya'yı savaşın en kısa zamanda sona ermesi ve barış için çablayan devlet" olarak tanımlıyor. Öte yandan Molotov, İngiltere-Fransa'nın, Almanya'yı karşı savaşları için hazırladığı "ideolojik savaşlara" benzetiyor. Daha sonra Molotov, "Fakat bu tür bir savaş için hiç bir biçimde mesulüştürme gerçekleri bulunamaz. Bütün öteki ideolojik sistemler gibi Hitlerizm ideolojisi de onaylanabilir ya da reddedilebilir". Bu, siyasal görüşlere göre değişir. Ama herkes aynı kavrayacaktır ki, bir ideoloji zorla yok edilemez, savaş yoluyla ortadan kaldırılamaz" diyor.

Konuşmasının sonlarına doğru Molotov, Sovyet-Alman ilişkilerindeki düzelmeye, birlikte işlemlerinin temellerinin atılması olduğunu söylüyor. (Molotov'un bu konuşmasının Türkçe metnini, 3. Enternasyonal, 1919-1943, Belgeler, Belge Yayınları, Ekim 1979, İstanbul, s. 256-262 adlı kitapta bulabilirsiniz.)

Bu iktisadi yakınlaşmanın sonucu olarak Sovyetler Birliği, Aralık ayından itibaren Nazi-Almanyanın tahıl, petrol ve diğer bazı hammaddeleri ihraç etmeye başladı.

Sovyetler Birliği'nin siyasetleri Komintern'de de yansıtıldı. Haziran 1940 sonlarına doğru, bir genelgede Komintern, Alman işgali altında bulunan ülkelerdeki komünist partilerden, Alman işgalcileri ile işli kur-

Alman arşivlerinde, savaşın sonu Almanya ve Sovyetlerin Avrupa üzerinde karşılıklı «ilgialanlarını» saptadıkları bir belge ele geçmiştir. Hitler-Stalin paktının hatalarını bu pazarlık ve ondan sonra başlayan gelişmelerde aramak gerekir

Bu bölgeler, Sovyetler Birliği'nce Alman saldırısına dek, tek tek Sovyet topraklarına ilhak edilirdi. Öte yandan Nazi-Almanya'sı kendi "ilgi alanındaki" bölgeleri topraklarına daha önce katmıştı bile.

Böylece sosyalist bir ülke olan Sovyetler Birliği, hem Nazi-Almanya'nın hegemonya alanlarını geliştirmesini ve böylece Çekoslovakya ve Avusturya'yı işgal etmesini ve Macaristan'dan toprak istemesini kabul ediyor, hem de onlarla birlikte "ilgi alanları" bölümüne girişiyordu.

Bu tutum Sovyetler Birliği'nin dış siyasetlerine de yansıtıldı. Doğal olarak, Molotov, 31 Ağustos 1939'da Yüksek Sovyet örneğindeki konuşmasında, Polonya'yı "Versay Anlaşmasının başarısızlığı" ile tanımlıyor, "Almanya'yı savaşın en kısa zamanda sona ermesi ve barış için çablayan devlet" olarak tanımlıyor. Öte yandan Molotov, İngiltere-Fransa'nın, Almanya'yı karşı savaşları için hazırladığı "ideolojik savaşlara" benzetiyor. Daha sonra Molotov, "Fakat bu tür bir savaş için hiç bir biçimde mesulüştürme gerçekleri bulunamaz. Bütün öteki ideolojik sistemler gibi Hitlerizm ideolojisi de onaylanabilir ya da reddedilebilir". Bu, siyasal görüşlere göre değişir. Ama herkes aynı kavrayacaktır ki, bir ideoloji zorla yok edilemez, savaş yoluyla ortadan kaldırılamaz" diyor.

Konuşmasının sonlarına doğru Molotov, Sovyet-Alman ilişkilerindeki düzelmeye, birlikte işlemlerinin temellerinin atılması olduğunu söylüyor. (Molotov'un bu konuşmasının Türkçe metnini, 3. Enternasyonal, 1919-1943, Belgeler, Belge Yayınları, Ekim 1979, İstanbul, s. 256-262 adlı kitapta bulabilirsiniz.)

Bu iktisadi yakınlaşmanın sonucu olarak Sovyetler Birliği, Aralık ayından itibaren Nazi-Almanyanın tahıl, petrol ve diğer bazı hammaddeleri ihraç etmeye başladı.

Sovyetler Birliği'nin siyasetleri Komintern'de de yansıtıldı. Haziran 1940 sonlarına doğru, bir genelgede Komintern, Alman işgali altında bulunan ülkelerdeki komünist partilerden, Alman işgalcileri ile işli kur-

Sovyetlerin daha sonra esas saldırgan Almanya'yı «istikrar taftarı», «barışsever» göstermesi ona iktisadi ve dolaylı olarak siyasi yardımda bulunması hatalı tutumun sonucudur

Evet, bugün ÇKP içinde birçok ideolojik tartışmaya birlikte, uluslararası konularda da bir tartışma sürmektedir. ÇKP içerisinde, savaşın kaçınılmazlığı, savaş etkilerinin hangi safhaya yükselmiş olduğu, Sovyetlerin stratejisi konularında çeşitli fikirler olduğu anlaşılıyor. Ancak Sovyetler ve Çin arasında bir "yakınlaşma" söz konusu değildir.

Yukarıda görmüş olduğumuz gibi, Sovyetler Birliği ile Nazi-Almanya arasında yakınlaşmaya yol açan, Hitler-Stalin paktının biçimsel niteliği (yani saldırgan ve savaşın kaynağını oluşturmuş bir devletle, dünya barış cephesinde yer alan sosyalist bir ülkenin saldırmazlık paktı imzalaması) değil, bu paktın taşıdığı özünü.

Bu yüzden Niyazi Terzi arkadaşın, hangi özü taşıyacağını bilmediği bir Sovyet-Çin saldırmazlık paktına şimdiden kararlı çıkması, anlamsız hatta yanlış bir davranıştır.

Böylelikle, bir Sovyet-Çin saldırmazlık paktının da, kendiliğinden iki ülke arasında, Sovyetler-Nazi Almanya'sı tipinde bir "yakınlaşmaya" yol açacağı şüphesizdir.

Bugün Sovyetler Birliği, Avrupa ile birlikte, teslimiyetçiliğe karşı en etkin mücadeleyi veren ve Sovyet saldırganına en iyi biçimde göğüs gerecek Çin'i de tehdit ediyor. Ancak Çin'in savaş dışı kalıp kalmayacağı üzerine, bugünden görüş belirtmek olanaksızdır. Fakat Çin, gördüğümüz gibi, her ihtimale karşı hazırlanarak, askeri ve sivil savunmasını güçlendiren birtakım önlemler almaktadır. Kanımca, bu önlemlerin arasında, gerekli olduğu zaman bir saldırmazlık anlaşması da yer alabilir. (Doğal olarak böyle bir anlaşma hiç bir biçimde, Sovyet-Alman saldırmazlık anlaşması niteliğinde olamaz.) Böyle bir anlaşma her zaman için, bir Sovyet saldırganı, dünya halkları önünde derhal haksız bir temele düşürcektir.

TESLİMİYETİN NEDENLERİ İkinci Dünya Savaşı arifesinde, İngiltere, Fransa tarafından Hitler'e karşı yürütülen teslimiyet siyaseti, daha savaşın başından itibaren anti-faşist bir ittifakın kurulmasını önledi. Bu teslimiyetin başlıca nedeni, Almanya'yı, verilen tavizler yoluyla, Sovyetler Birliği'nin üzerine sürmektir. Bu amaç savaş arifesinde birçok kere dolaylı olarak ifade edildi. Bunun en çarpıcı örneği, 29-30 Eylül'de gerçekleştirilen, Münih kompromisidir.

Ancak, emperyalistler arası çelişki, kapitalizm ile sosyalizm arasındaki çelişkiye ağır bastı. Bu teslimiyet siyasetinin nasıl iflas ettiğini hepimiz biliyoruz. Bugün de, İkinci Dünya Savaşı arifesindeki kadar olmasa da bir teslimiyet siyaseti var. Bu teslimiyetçi siyasetin temelinde ne yatmaktadır?

Görebildiğimiz kadarıyla, bugün Batıda hiç bir çevre, yatıştırmacılık yaparken, Sovyetler Doğuya yöneltme gibi bir hayal içinde değildirler. Hayır, bugünkü teslimiyetçiliğin temelinde yatan, Avrupa'nın ardarda iki dünya savaşı yaşamamasından doğan büyük savaş korkusudur. Bugünkü yatıştırmacılar ne pahasına olursa olsun savaşın kaçınılmazlığı gerektiği düşüncesinden hareket etmektedirler. Böylece, bu çevreler, Sovyetler Doğuya yöneltmekle değil, Sovyetlere istedikleri tavizleri vermekle, savaşın kaçınılabileceğini savunmaktadırlar.

Niyazi Terzi arkadaşın ilettiği "Batılılar Sovyetleri Çin üzerine salıyorklar, öyleyse Sovyet-Çin yakınlaşması, Batının bu hayalini yıkar" görüşünün dünya devrimci hareketi içerisinde ne kadar yaygın olduğu hakkında bir bilgi yok. Ancak, Niyazi Terzi arkadaşın ilerde belki vuku bulacak bir Sovyet-Çin saldırmazlık anlaşmasını, Hitler-Stalin paktına dayanarak, şimdiden olumsuz ilan etmesini hatalı bulduğum için, böyle bir görüşün tehlikeli olmasından çok bizi yatıştırmacılara karşı yanlış (yani aşırı sert) siyasetler uygulamaya götüreceği kınadım.

Savaş korkusundan kaynaklanan yatıştırmacılığa karşı izlenilecek siyaset savaşın kaçınılmazlığına kanıtlamak ve daha sonra, savaşın kaçınılmaz olduğu ortamda, saldırgan karşı ne kadar, fazla güç derinirse savaşın o denli kısa, saldırgan yenilgisinin o denli çabuk, halkların izdraplarının o denli olacağını kanıtlamaktan geçer.

GÜNDEM dışı

AP teşkilatında tayin tarifesi

Manisa AP teşkilatında tayinler tarifeye bağlanmış. Partizanlığın bölüsel olur mu demeyin. Bir yandan memur ve öğretmen kıymetli ve sürgün kuyruğuna girenken AP'liler de kendi taraftarlarını tayin kuyruğuna sokmuşlar. Manisa Millî Eğitim Müdürü Ahmet Kuş sürgün listelerini hazırlamakta çok hızlıdır ama bu işten esas kârı çıkarlar AP yöneticileri oluyor muş. Nasıl mı? Tarifeli tayin uygulayarak.

Buna göre şehir için tayinler için 7500, şehirlerarası tayinler için de 30 bin lira tarifeye konmuş. "Aman efendim" diyorlar tayin isteyen AP'liler. "Bu para bizden alınır mı? Hem ne için bu kadar para?"... AP yöneticilerinin cevabı hemen aynı: "E, senin için Ankara'ya gideceğiz. Yol parası, otel parası, orada bir sürü de masraf oluyor..."

Doğru. Buna ne partizanlık denir ne şu ne bu... Bu hayat pahalılığında olsa olsa "ucuz satış" denilebilir. Ve hiç bir dönemde de bu işler hiç bu kadar ucuzlamamıştı...

BU FOTOĞRAF NEDİR?

İs bu fotoğraf TKP'lilerin Gündem dergisinde Polonya'daki olayları anlatan yazıda kullanılmış bir fotoğrafıdır. Herkes grevdeki Polonya işçilerinin poz poz resimlerini basarken, işçilerin "Sosyalizm alevhaları unsurları" tarafından aldatıldığını söyleyen TKP'lilere kala kala aldatılmamış bir gemi resmi kalmıştır.

Hem Gierек hem Gierек'ten yanayız

Polonya'da işçiler greve başlayınca bizim, "ilerici" ve "demokrat"larımız "Neredesiniz, niçin eziksiniz, neden susuyorsunuz" diye sormamıza en fazla TKP'liler icermişler. Hemen "ilerici ve demokratlar" adına bir cevap patladılar. Çıkarıldıkları Gündem dergisinde "Biz surdayız, biz burdayız, kavga ne-redeyse oradayız" diye heyecanlı sözlerden sonra sonunda baklayı ağzından çıkarıyorlar: "Polonya İşçi Sınıfı Partisi" PBİP'nin yanındayız diye... Buraya kadar analitik bu bundan sonraki yeni bir bilimce... Bir de "Polonya işçilerinden yanayız" deyivermişler. Hem Gierек'ten yanayız, hem de ona karşı mücadeleden işçilerden yana... Nasıl olur demeyin. Oluyor işte. Sen gerçek grevci işçilere "zararlı unsuru" dersin, "Polonya işçisi" derken de "işçi" Gierек ve "yoldaşlarını" anlarsan

EKSİK OLSUN

TKP'lilere göre bizim işçilerin mücadelesini desteklemeyen Polonya'da Sovyetlerin "kardesçe" yardımlarında elde edilen "başarılarla" ve ekonomik kalkınmada "korkmamız" diyecek. Hadi biz koruyorum diyelim. Ama, anlansın Polonya işçileri, Sovyetlerin "kardesçe" yardımlarını kendilerinin daha iyi yaşatacak "ekonomik başarılarla" bizden daha fazla koruyorum olmaları ki ayaklanıyorlar...

Sokakların neden karanlık olduğu anlaşıldı

İzmir'de bir süredir sokakların daha fazla karandığı görülüyordu. Her gün bir sokaktaki lambalardan birkaç tanesi yanmıyordu. Sonunda iş anlaşıldı. Meğer Fuar'ın daha ışıklı ve daha cazip hale sokulması için ESHOT Genel Müdürlüğü yetkilileri piyasadaki ampulleri topladılar. Fuarda pavyon açan kuruluşlar da ampul peşine düşüne piyasada ampul kalmamış. Zaten yoktu... ESHOT bir haftada 62 bin, kuruluşlar da 80 binin üzerinde ampul almışlar. Fuarda 150 bin ampul her tarafta pırl pırl yaparken, gariban sokak lambaları, ampulleri yanında fuarın bitmesini bekleyerek karanlıklara gömülmüştü. Anlaşılan İzmirli sokaklarının aydınlatılması için daha bir süre bekleyecekler.

Menkul Satış İlanı

İstanbul 3 ncu İcra Memurluğundan

1980/6379

Mahcup olup satılmasına karar verilen 100.000 TL kıymetinde 45 77 66 sayılı telefon intifa hakkının ilk açık artırması 10/9/1980 günü saat 11.45-12 arası İst. 3 ncu icra dairesinde yapılacaktır. O gün verilecek bedel muhammen kıymetinin %75 ni bulmadığı takdirde 12/9/1980 günü aynı mahal ve saatte 2 nci artırması yapılarak en çok artıran ihale edilecektir. Delaliye ve ihale damga resmi alıcuya ait olup istektilerini mahallinde bulunacak memura müracaatları ilan olunur. 29/8/1980 (Basın: 6216-1175)

Hergün...

(Başarılı 1. sayfada)
Hergün'e göre Müesses Müdürüm iki kişinin itiraf yayını bulup Aydınlık gazetelerinin almak istediğini öğrenince hemen "bunların MHP'li olduklarını" anlamış. Bugüne kadar yüzlerce kişi gazetemizde bu yayınlara toplu olarak satın almıştır. Diğerlerinin MHP'li oldukları varsayılmamıştır da neden sadece bu iki kişi üzerinde durulmuştur? Bu acemice bir yalandır.

Gerçek ise, Ruhi Özcan ve Ahmet Hamdi Güler'in duramlarından şüphelenip verdikleri savcı isminin araştırılması üzerine bu kişiler MHP'li olduklarının anlaşılmasıdır. Zaten bu iki kişi, daha üst kata çıkmadan, hain girişinde, bir polis ve bir bekçinin yanında "Adliyenin geldiklerini ve savcılık için gazete almak istediklerini" söylemişlerdir. Gazetemize girer girmez söyledikleri ilk yalan budur.

Hergün gazetesi, bazı nedenler bulmaya çalışarak sonuçta iki MHP'linin söylediği bu yalanı da kabul etmek zorunda kalmıştır. Bu nokta çok önemlidir. Çünkü, Ruhi Özcan ve Ahmet Hamdi Güler'in gazetemize gizli bir amaçla geldiklerini açığa çıkaran ipucu, binamızın girme amaçları konusunda yalan söylemişlerdir. Hergün, bu yalanı da itiraf ederek MHP'nin işlediği suçun belgelendiğini, kanıtlanmış oluyordu.

Hergün'de yayımlanan Ruhi Özcan ve Ahmet Hamdi Güler'in açıklamalarını içeren haberde şöyle bir ifade de yer alıyor: "Bizim rehlin tutulduğumuz süre içinde resmi bir beklenti de Aydınlık gazetesinde görev yapıyordu. Olaya müdahale etmedi, sadece seyretti."

Bu cümleler, Hergün gazetesi-nin önceki günkü nüshasında yayınlanan, Aydınlık'ın iki MHP'liye işkence yaptıkları, dövüldükleri, hakaret ettikleri, hepsinin silahlı olduğu vs. şeklinde bütün yalanlar tekdüz etmeye yeter. Çünkü, resmi görevlerinde de bulunduğu bir binada böyle olayların olmayacağı açıktır. Kaldı ki, Aydınlık'ın kime yapılırsa yapılması işkenceyi bir yöntem olarak karşı olduğu bilinen bir gerçektir. Bu gerçeği, Emniyet Müdürlüğüne telefon ederek çağrıldığı polis ekibi de görmüştür. Çünkü, o sırada ikisi de çay içmekteydi ve bir tanesi de görevli nöbetçi polis den gördüğü gibi az önce yan odada namaz kılıyordu. Bunun gibi, iki kişinin gözlerinin bağlandığı, boş kağıtlara imza atıldığı, görevli polisin bunu görüp de müdahale etmediği de yine acemice yalanlardır.

İki kişinin MHP İl Merkezi-nin başurusu ile polis ve sikiyönetim tarafından kurtarıldığı iddiası ise, tamamen desteksizdir. Gazetemiz yöneticileri, iki MHP'linin "adilce memuru" olmadıklarını anlattıkları Emniyet 1. Şube Müdürlüğü ile temas kurdular. Daha sonra olay bizzat Emniyet Müdürlüğüne intikal ettirildi. Emniyet Müdürlüğü emriyle gelen e-kibe iki şahıs teslim edildi. Emniyet Müdürlüğüne telefon eden iki MHP'linin "esir aldıkları" şeklindeki iddialar incelendi ve 1. Şube ile Emniyet Müdürlüğüne yaptığımız başvurular bu makamlar tarafından görüldü. Ayrıca MHP'liler gazetemizde dört buçuk-beş saat değil, iki-iki buçuk saat kaldılar ve sürenin çoğu MHP'lilerin "adilce memuru" oldukları yalanını kanıtlama çabalarıyla geçti. Ahmet Hamdi Güler adlı MHP'li, bir buçuk saat Adliyenin telefon numaralarına telefon etti ve bu müddet zarfında bize kendi ismini verdiği savcıya ulaşacağı yalanını söyledi. Arkadaşlarımızı oyaladı ve gazete çalışmalarını aksattı.

Hergün'ün son yalanı ise gazetemizin sorumlu yöneticilerinin isimlerini verip, hedef göstermeye çalışmasıdır. Bu işlere Emniyet Müdürlüğüne intikal ettirildi. Emniyet Müdürlüğüne telefon eden iki MHP'linin "adilce memuru" olmadıklarını anlattıkları Emniyet 1. Şube Müdürlüğü emriyle gelen e-kibe iki şahıs teslim edildi. Emniyet Müdürlüğüne telefon eden iki MHP'linin "esir aldıkları" şeklindeki iddialar incelendi ve 1. Şube ile Emniyet Müdürlüğüne yaptığımız başvurular bu makamlar tarafından görüldü. Ayrıca MHP'liler gazetemizde dört buçuk-beş saat değil, iki-iki buçuk saat kaldılar ve sürenin çoğu MHP'lilerin "adilce memuru" oldukları yalanını kanıtlama çabalarıyla geçti. Ahmet Hamdi Güler adlı MHP'li, bir buçuk saat Adliyenin telefon numaralarına telefon etti ve bu müddet zarfında bize kendi ismini verdiği savcıya ulaşacağı yalanını söyledi. Arkadaşlarımızı oyaladı ve gazete çalışmalarını aksattı.

Hergün'ün son yalanı ise gazetemizin sorumlu yöneticilerinin isimlerini verip, hedef göstermeye çalışmasıdır. Bu işlere Emniyet Müdürlüğüne intikal ettirildi. Emniyet Müdürlüğüne telefon eden iki MHP'linin "adilce memuru" olmadıklarını anlattıkları Emniyet 1. Şube Müdürlüğü emriyle gelen e-kibe iki şahıs teslim edildi. Emniyet Müdürlüğüne telefon eden iki MHP'linin "esir aldıkları" şeklindeki iddialar incelendi ve 1. Şube ile Emniyet Müdürlüğüne yaptığımız başvurular bu makamlar tarafından görüldü. Ayrıca MHP'liler gazetemizde dört buçuk-beş saat değil, iki-iki buçuk saat kaldılar ve sürenin çoğu MHP'lilerin "adilce memuru" oldukları yalanını kanıtlama çabalarıyla geçti. Ahmet Hamdi Güler adlı MHP'li, bir buçuk saat Adliyenin telefon numaralarına telefon etti ve bu müddet zarfında bize kendi ismini verdiği savcıya ulaşacağı yalanını söyledi. Arkadaşlarımızı oyaladı ve gazete çalışmalarını aksattı.

Hergün'ün son yalanı ise gazetemizin sorumlu yöneticilerinin isimlerini verip, hedef göstermeye çalışmasıdır. Bu işlere Emniyet Müdürlüğüne intikal ettirildi. Emniyet Müdürlüğüne telefon eden iki MHP'linin "adilce memuru" olmadıklarını anlattıkları Emniyet 1. Şube Müdürlüğü emriyle gelen e-kibe iki şahıs teslim edildi. Emniyet Müdürlüğüne telefon eden iki MHP'linin "esir aldıkları" şeklindeki iddialar incelendi ve 1. Şube ile Emniyet Müdürlüğüne yaptığımız başvurular bu makamlar tarafından görüldü. Ayrıca MHP'liler gazetemizde dört buçuk-beş saat değil, iki-iki buçuk saat kaldılar ve sürenin çoğu MHP'lilerin "adilce memuru" oldukları yalanını kanıtlama çabalarıyla geçti. Ahmet Hamdi Güler adlı MHP'li, bir buçuk saat Adliyenin telefon numaralarına telefon etti ve bu müddet zarfında bize kendi ismini verdiği savcıya ulaşacağı yalanını söyledi. Arkadaşlarımızı oyaladı ve gazete çalışmalarını aksattı.

Hergün'ün son yalanı ise gazetemizin sorumlu yöneticilerinin isimlerini verip, hedef göstermeye çalışmasıdır. Bu işlere Emniyet Müdürlüğüne intikal ettirildi. Emniyet Müdürlüğüne telefon eden iki MHP'linin "adilce memuru" olmadıklarını anlattıkları Emniyet 1. Şube Müdürlüğü emriyle gelen e-kibe iki şahıs teslim edildi. Emniyet Müdürlüğüne telefon eden iki MHP'linin "esir aldıkları" şeklindeki iddialar incelendi ve 1. Şube ile Emniyet Müdürlüğüne yaptığımız başvurular bu makamlar tarafından görüldü. Ayrıca MHP'liler gazetemizde dört buçuk-beş saat değil, iki-iki buçuk saat kaldılar ve sürenin çoğu MHP'lilerin "adilce memuru" oldukları yalanını kanıtlama çabalarıyla geçti. Ahmet Hamdi Güler adlı MHP'li, bir buçuk saat Adliyenin telefon numaralarına telefon etti ve bu müddet zarfında bize kendi ismini verdiği savcıya ulaşacağı yalanını söyledi. Arkadaşlarımızı oyaladı ve gazete çalışmalarını aksattı.

Hergün'ün son yalanı ise gazetemizin sorumlu yöneticilerinin isimlerini verip, hedef göstermeye çalışmasıdır. Bu işlere Emniyet Müdürlüğüne intikal ettirildi. Emniyet Müdürlüğüne telefon eden iki MHP'linin "adilce memuru" olmadıklarını anlattıkları Emniyet 1. Şube Müdürlüğü emriyle gelen e-kibe iki şahıs teslim edildi. Emniyet Müdürlüğüne telefon eden iki MHP'linin "esir aldıkları" şeklindeki iddialar incelendi ve 1. Şube ile Emniyet Müdürlüğüne yaptığımız başvurular bu makamlar tarafından görüldü. Ayrıca MHP'liler gazetemizde dört buçuk-beş saat değil, iki-iki buçuk saat kaldılar ve sürenin çoğu MHP'lilerin "adilce memuru" oldukları yalanını kanıtlama çabalarıyla geçti. Ahmet Hamdi Güler adlı MHP'li, bir buçuk saat Adliyenin telefon numaralarına telefon etti ve bu müddet zarfında bize kendi ismini verdiği savcıya ulaşacağı yalanını söyledi. Arkadaşlarımızı oyaladı ve gazete çalışmalarını aksattı.

Petrol-İş...

(Başarılı 3. sayfada)
Çağaloğlu'nda Gazeteciler Cemiyeti toplantı salonunda yapılan Genel Kurulda CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit, eski Çalışma Bakanı Bahir Ersoy, CHP milletvekili Çağlayan Ege ve Türk-İş'e ve DISK'e bağlı sendikaların yöneticileri konuşarak katıldılar.

Ecevit Genel Kurulda yaptığı konuşmada, Polonya işçilerinin mücadelesine değinerek, "Demokratik olmayan bir ülkede, Polonya'da örgütlü bir halk kesimi, işçiler tribünlerinden sahaya indiler ve onlar sahaya inmez bu ülkede büyük bir demokrasi kendi kendine toprakları fışkırtmasına oluşturma başladı" dedi. Türkiye'de de işçilerin tribünlerinden seçiciler arasında bulunduğu söyleyen Ecevit ancak Türk işçilerinin bugün Polonya işçilerinin izlediği eylem çizgisini izlemesinin gerekmediğini öne sürdü ve var olan hakları korumak, o haklara geçmek için mücadele kazandırmak için mücadele edilmesini istedi.

Ecevit sözlerine devamla, Polonya'da işçilerin elde etmek istedikleri ve kısa sürede elde ettikleri haklardan bazılarına bugün Türkiye'de işçilerin elinde bulunmadığını, toplu sözleşme düzeni ve sendikacılığın Türkiye'de soyut, havada kalmış toplumsal ve siyasal köklerinden kopmuş, bir ücret sendikacılığına dönüştürüldüğünü söyledi.

Dün sabah Genel Kurulda işleme için toplantı salonuna giden muhabirimiz, kapıda görevli sahte TKP'liler tarafından içeri sokulmadı. Daha sonra Divanın müdahalesi üzerine muhabirleri müzalonaya girerek Genel Kurulda izleyebildiler.

Divan seçimlerinde tek liste-nin çıktığı Genel Kurulda, Divan Başkanlığına Kristal-İş Sendikası Genel Başkanı Hasan Babalı seçildi. Daha sonra Petrol-İş Genel Başkanı Cevdet Selvi bir konuşma yaparak, hükümetin izlediği ekonomi politikayı eleştirdi ve faşizme karşı güç ve eylem birliği içinde CHP'yi de görmek istediklerini belirtti. Selvi ayrıca, Türk-İş ve DISK'in işçi sınıfının birliğini sağlama yolunda demokrasinin sendikaların rolünü vurguladı ve eylem birliği yapmalarını istedi.

Türk-İş Genel Başkan Vekili Emin Kul'un da bir konuşma yaptığı Genel Kurulda ayrıca DISK Genel Sekreteri Fehmi İşıklar da konuştu. İşıklar, ko-

nuşmasında DISK'in kapatılmasının mümkün olmadığını belirterek özellikle DISK ile Türk-İş arasında eylem birliği üzerinde durdu. İşıklar asgari ücretin brüt 27 bin 500 lira, net olarak ise 12 bin 450 lira olmasını isteyen Türk-İş'in asgari ücret konusunda DISK ile tartışmasını istedi ve "Doğru tespit yapmış, doğru hedef saptırmış" dedi. İşıklar, IMF'nin saldırılarına, anarşi ve teröre karşı Türk-İş ile koşulsuz eylem birliği yapmaya hazır olduklarını da belirtti.

Dur ihtarna...

(Başarılı 1. sayfada)
Lüman Kudus'u kurtarma miting ve yürüyüşünde omuz omuza yazılı afişleri astıkları bildirildi. BATMAN'DA KAHVEHANE TARANDI

Siirt'in Batman ilçesinde kimlikleri belirlenemeyen kişiler bir kahvehaneye açtıkları ateş sonucu, Ali Kemal Keskin ve Hayrettin Doğan adlı yurtsaşlar hayatını kaybettiler.

ADANA'DA
Adana Sümerbank Fabrikasında işçiler arasında önceki gün meydana gelen çatışmaların sonuna fabrika 8 Eylül gününe kadar tatil edildi.

Adana'da İnci Özer isimli ilköğretim silahsız saldırı sonucu öldürüldü.

TARSUS'TA DORT GÜN ÖNCE YARALANAN BİR KİŞİ BUGÜN ÖLDÜ
Tarsus'un Tekke Mahallesi'nde dört gün önce kimliği belirsiz kişilerce tabancayla vurularak ağır yaralanan Behlül Tanekçak, kaldırıldığı Adana Tıp Fakültesi Hastanesinde kurtarılamayarak dün sabah öldü.

Öte yandan, dün gece saat 22.00 sınırlarında Tarsus Çocuk ve Doğumevi, silahlı dört kişi tarafından basıldı. Saldırganlar binada aradıkları kişileri bulamayınca ateş açmadan doğumevini terk ettiler.

İZMİT'TE
Gebze'nin Kavaklı Mahallesi'nde oturan Seyfettin Ekşi adında 19 yaşında bir işçi dün sabah evinin çatı odasında beyinden kurşunlanarak öldü.

ESKİŞEHİR'DE
Eskişehir'de, sağ görüşlü olduğu bildirilen Nurettin Yıldız adlı bir taksici soğurdu ölü olarak bulundu. Nurettin Yıldız'ın önce kaçırıldığı ve daha sonra boynundan tek kurşunla vurularak öldürüldüğü bildirildi.

Erkmen'in...

(Başarılı 1. sayfada)
hurbaşkanı Vekili Çağlayan'ın bile devreye sokulmuştu.

AYGÜN'ÜN ÇABALARI
Öte yandan AP grup Başbakan Vekili Özgür Aygün, tepkileri yatıştırmaya çalışıyor. Aygün, "Kişiler önemli değil, Erkmen elbette hükümetin politikasını izlemiştir. Erkmen'in yerinde ben olsaydım, beni de düşürürdüm" dedi. AP Grup Başkanı Vekilinin "Söylenmiş olan işleri erkmen'in kendisi değil, önemli olan işler dardır" diyerek, tepki gösterenleri "rahat ve müstehzi" olmalarını istediği öğrenildi.

GELCEK HAFTAKI GENSORULAR
Erkmen'in düşüşü AP içinde de gelişmelere yol açarken, önümüzdeki hafta üç bakan hakkında daha gensoru görüşmesi yapılacak olması da Hükümet sorununun tekrar gündeme getiriyor.

Maliye Bakanı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanları hakkında CHP tarafından verilen gensorular önümüzdeki hafta Millet Meclisi Genel Kurulunda ele alınacak. Her üç önerge de geçtiğimiz hafta perşembe günü Millet Meclisinde okunmuş ve gündeme alınması görüşmeleri için tarih tespit edilmişti. Ancak cuma günü çoğunluk sağlanamaması yüzünden, Maliye Bakanı hakkındaki gensorunun gündeme alınıp alınmaması hakkındaki görüşme ve oylama salı gününe bırakılması üzerine, öteki iki bakan hakkındaki gensoruların gündeme alınması görüşmeleri de salıdan sonraya kalmış oldu.

Gelcek haftaki kurul toplantılarında Millet Meclisinde çoğunluk sağlanmasa ve üç bakan hakkındaki gensoruların gündeme alınması halinde görüşmeler şu sıraya geçilecek:

SALİ: İsmet Sezgin hakkındaki gensorunun gündeme alınıp alınmamasının görüşülmesi ve oylaması.

ÇARŞAMBA: Esat Kırathoğlu hakkındaki gensorunun gündeme alınıp alınmamasının görüşülmesi ve oylaması.

PERŞEMBE: İsmet Sezgin hakkındaki gensorunun gündeme alınıp alınmamasının görüşülmesi ve oylaması.

CUMA: Esat Kırathoğlu hakkındaki gensorunun gündeme alınıp alınmamasının görüşülmesi ve oylaması.

SALİ: İsmet Sezgin hakkındaki gensorunun gündeme alınıp alınmamasının görüşülmesi ve oylaması.

ÇARŞAMBA: Esat Kırathoğlu hakkındaki gensorunun gündeme alınıp alınmamasının görüşülmesi ve oylaması.

PERŞEMBE: İsmet Sezgin hakkındaki gensorunun gündeme alınıp alınmamasının görüşülmesi ve oylaması.

CUMA: Esat Kırathoğlu hakkındaki gensorunun gündeme alınıp alınmamasının görüşülmesi ve oylaması.

SALİ: İsmet Sezgin hakkındaki gensorunun gündeme alınıp alınmamasının görüşülmesi ve oylaması.

Sasa'da...

(Başarılı 3. sayfada)
İlk vardiyadan sonra işbaşına gelen diğer işçiler de direnişin devam ettirdiler. SENDİKACILAR QRTALIKTA YOK

Sasa işçileri direnişlerini kararlılıkla sürdürürken patron işçilerin mücadelesini kırmak için 5 işçiyi daha işten attı. Bossa, Paktaş, Akdeniz, Mersa, Teksa, Çukobirlik ve Genel-İş üyesi belediye işçilerinin de Sasa işçilerinin desteklemeye karşı direnişin eylemlerine karşılık Petrol-İş Sendikası yöneticilerinin bir tekinin bile ortaklığı gözükmemesi dikkat çekti. Sasa işçilerinin başlattıkları direnişin sahip çıkılması amacıyla sendikadan Adana Şubesine gittiklerinde hiç bir yöneticinin bulamadığı ve İstanbul'da kongrede buldukları öğrendiler. İstanbul'a telefon eden işçiler Sendikadan Genel Merkezine durumu ilettiklerinde ise "Ancak kongreden sonra ilgilenebileceğini" cevabını aldılar.

Direniş yöneten işçiler basına yazılı bir açıklamada bulunarak şunları belirttiler: "Direniş yaptığımız için 1000'li arkadaşlarımız gözaltına alındı. Bundan 110 tane halen serbest bırakılmadı. İşveren işi arkadaşlarımızı daha işten çıkartmıştır. İşveren büyük bir kanunсуluk içerisinde, uzlaşmaya mahkum etmek isteyen Sabancı isverenidir."

"Bu haklı direnişimizi Bossa, Teksa, Mensa, Paktaş, Akdeniz Sümerbank, Çukobirlik işçileriyle Genel-İş Sendikası üyesi işçilerle direnişin destekliyoruz."

TIKP DESTEKLİYOR
Türkiye İşçi Köylü Partisi Merkez İlçe Başkanı Sadık Borral imzasıyla basına yapılan açıklamada Sasa işçilerinin direnişlerini sonuna kadar desteklediği açıklandı ve şöyle dendi:

"İşveren bu pervasız davranış AP hükümetinin işçi haklarına yönelik uygulamalarından güç almaktadır. AP hükümeti büyük sermayedarıların işçi sınıfına karşı her türlü baskı ve sindirme özgürlüğünü sonuna kadar desteklerken, teşvik ederken, işçilerin dayanılmaz hale gelen hayat pahalılığını karşı haklı grevlerini sonuna kadar eylemlerle desteklerken, işçi sınıfının güçlenmesi için, insanca yaşamak için mücadele etmesi ne anarşistler ne teröristler. Burada anarşistlerin Sasa işçilerine Sabancıdır."

ANKARA (ÖZEL)
15 gün önce, evini bombaladıkları bir kadının ölümü nedeniyle olan faşistler, polisin göz yummasından cesaret alarak Bağcılar Mahallesi'nde saldırganları sürdürüyorlar.

MHP'li komandolar, 1 Eylül Pazartesi günü Bozipele Mahallesi'nde önce duvarlara sloganlar yazdılar, sonra da evine zorla girdikleri İbrahim Bağcı'ya kurşunladılar. Saldırıya uğrayan mahalle halkının 30 Ağustos karakoluna MHP'lilerin Bağcı'ya evini bombalayacakları bildirmelerine rağmen karakolun önlem almadığı belirtildi.

2 Eylül günü ise komandolar Bağcı'ya evini bu kez de bombaladılar. Olayda Kıymet Bağcı, Kurnu Bağcı, Fadime Bağcı ve Yeter Kocakaya yaralandı.

Mahalle halkı başvurdukları Sikiyönetim Komutanlığı'nda kendilerine "kendi güvenliğinizi kendiniz sağlayın" diyen görevli yüzbaşının tutumunun saldırganlara güç vermesinden yakınıldı. Mahalledeki komando saldırılarının başını Numan Akkaya ve Osman Acar'ın çektiği bildirildi.

ANKARA (ÖZEL)
15 gün önce, evini bombaladıkları bir kadının ölümü nedeniyle olan faşistler, polisin göz yummasından cesaret alarak Bağcılar Mahallesi'nde saldırganları sürdürüyorlar.

MHP'li komandolar, 1 Eylül Pazartesi günü Bozipele Mahallesi'nde önce duvarlara sloganlar yazdılar, sonra da evine zorla girdikleri İbrahim Bağcı'ya kurşunladılar. Saldırıya uğrayan mahalle halkının 30 Ağustos karakoluna MHP'lilerin Bağcı'ya evini bombalayacakları bildirmelerine rağmen karakolun önlem almadığı belirtildi.

2 Eylül günü ise komandolar Bağcı'ya evini bu kez de bombaladılar. Olayda Kıymet Bağcı, Kurnu Bağcı, Fadime Bağcı ve Yeter Kocakaya yaralandı.

Mahalle halkı başvurdukları Sikiyönetim Komutanlığı'nda kendilerine "kendi güvenliğinizi kendiniz sağlayın" diyen görevli yüzbaşının tutumunun saldırganlara güç vermesinden yakınıldı. Mahalledeki komando saldırılarının başını Numan Akkaya ve Osman Acar'ın çektiği bildirildi.

MHP'li komandolar, 1 Eylül Pazartesi günü Bozipele Mahallesi'nde önce duvarlara sloganlar yazdılar, sonra da evine zorla girdikleri İbrahim Bağcı'ya kurşunladılar. Saldırıya uğrayan mahalle halkının 30 Ağustos karakoluna MHP'lilerin Bağcı'ya evini bombalayacakları bildirmelerine rağmen karakolun önlem almadığı belirtildi.

2 Eylül günü ise komandolar Bağcı'ya evini bu kez de bombaladılar. Olayda Kıymet Bağcı, Kurnu Bağcı, Fadime Bağcı ve Yeter Kocakaya yaralandı.

Mahalle halkı başvurdukları Sikiyönetim Komutanlığı'nda kendilerine "kendi güvenliğinizi kendiniz sağlayın" diyen görevli yüzbaşının tutumunun saldırganlara güç vermesinden yakınıldı. Mahalledeki komando saldırılarının başını Numan Akkaya ve Osman Acar'ın çektiği bildirildi.

MHP'li komandolar, 1 Eylül Pazartesi günü Bozipele Mahallesi'nde önce duvarlara sloganlar yazdılar, sonra da evine zorla girdikleri İbrahim Bağcı'ya kurşunladılar. Saldırıya uğrayan mahalle halkının 30 Ağustos karakoluna MHP'lilerin Bağcı'ya evini bombalayacakları bildirmelerine rağmen karakolun önlem almadığı belirtildi.

2 Eylül günü ise komandolar Bağcı'ya evini bu kez de bombaladılar. Olayda Kıymet Bağcı, Kurnu Bağcı, Fadime Bağcı ve Yeter Kocakaya yaralandı.

Mahalle halkı başvurdukları Sikiyönetim Komutanlığı'nda kendilerine "kendi güvenliğinizi kendiniz sağlayın" diyen görevli yüzbaşının tutumunun saldırganlara güç vermesinden yakınıldı. Mahalledeki komando saldırılarının başını Numan Akkaya ve Osman Acar'ın çektiği bildirildi.

MHP'li komandolar, 1 Eylül Pazartesi günü Bozipele Mahallesi'nde önce duvarlara sloganlar yazdılar, sonra da evine zorla girdikleri İbrahim Bağcı'ya kurşunladılar. Saldırıya uğrayan mahalle halkının 30 Ağustos karakoluna MHP'lilerin Bağcı'ya evini bombalayacakları bildirmelerine rağmen karakolun önlem almadığı belirtildi.

2 Eylül günü ise komandolar Bağcı'ya evini bu kez de bombaladılar. Olayda Kıymet Bağcı, Kurnu Bağcı, Fadime Bağcı ve Yeter Kocakaya yaralandı.

Mahalle halkı başvurdukları Sikiyönetim Komutanlığı'nda kendilerine "kendi güvenliğinizi kendiniz sağlayın" diyen görevli yüzbaşının tutumunun saldırganlara güç vermesinden yakınıldı. Mahalledeki komando saldırılarının başını Numan Akkaya ve Osman Acar'ın çektiği bildirildi.

Halkın Kurtuluşu:

"Apocuların liderlerinden Kemal Pir ajandır"

K.MARAS (ÖZEL)
HALKIN Kurtuluşu tarafından Pazarcık'ta dağıtılan bir bildiri Apocuların bölgedeki şeflerinden Kemal Pir'in MIT ajanı olduğu bildirildi. Apocuların Sokumilyan köyünde iki kişiyi kurşuna dizdikleri belirtilen bildiri şöyle deniliyor: "Yöremizde son günlerde provokasyonların başını çeken MIT ajanı Kemal Pir'dir."

Bildiride Kemal Pir'in MIT ajanı olduğu bildirildi. Apocuların Sokumilyan köyünde iki kişiyi kurşuna dizdikleri belirtilen bildiri şöyle deniliyor: "Yöremizde son günlerde provokasyonların başını çeken MIT ajanı Kemal Pir'dir."

Bildiride Kemal Pir'in MIT ajanı olduğu bildirildi. Apocuların Sokumilyan köyünde iki kişiyi kurşuna dizdikleri belirtilen bildiri şöyle deniliyor: "Yöremizde son günlerde provokasyonların başını çeken MIT ajanı Kemal Pir'dir."

Bildiride Kemal Pir'in MIT ajanı olduğu bildirildi. Apocuların Sokumilyan köyünde iki kişiyi kurşuna dizdikleri belirtilen bildiri şöyle deniliyor: "Yöremizde son günlerde provokasyonların başını çeken MIT ajanı Kemal Pir'dir."

Bildiride Kemal Pir'in MIT ajanı olduğu bildirildi. Apocuların Sokumilyan köyünde iki kişiyi kurşuna dizdikleri belirtilen bildiri şöyle deniliyor: "Yöremizde son günlerde provokasyonların başını çeken MIT ajanı Kemal Pir'dir."

Bildiride Kemal Pir'in MIT ajanı olduğu bildirildi. Apocuların Sokumilyan köyünde iki kişiyi kurşuna dizdikleri belirtilen bildiri şöyle deniliyor: "Yöremizde son günlerde provokasyonların başını çeken MIT ajanı Kemal Pir'dir."

Bildiride Kemal Pir'in MIT ajanı olduğu bildirildi. Apocuların Sokumilyan köyünde iki kişiyi kurşuna dizdikleri belirtilen bildiri şöyle deniliyor: "Yöremizde son günlerde provokasyonların başını çeken MIT ajanı Kemal Pir'dir."

Bildiride Kemal Pir'in MIT ajanı olduğu bildirildi. Apocuların Sokumilyan köyünde iki kişiyi kurşuna dizdikleri belirtilen bildiri şöyle deniliyor: "Yöremizde son günlerde provokasyonların başını çeken MIT ajanı Kemal Pir'dir."

Bildiride Kemal Pir'in MIT ajanı olduğu bildirildi. Apocuların Sokumilyan köyünde iki kişiyi kurşuna dizdikleri belirtilen bildiri şöyle deniliyor: "Yöremizde son günlerde provokasyonların başını çeken MIT ajanı Kemal Pir'dir."

Bildiride Kemal Pir'in MIT ajanı olduğu bildirildi. Apocuların Sokumilyan köyünde iki kişiyi kurşuna dizdikleri belirtilen bildiri şöyle deniliyor: "Yöremizde son günlerde provokasyonların başını çeken MIT ajanı Kemal Pir'dir."

Bildiride Kemal Pir'in MIT ajanı olduğu bildirildi. Apocuların Sokumilyan köyünde iki kişiyi kurşuna dizdikleri belirtilen bildiri şöyle deniliyor: "Yöremizde son günlerde provokasyonların başını çeken MIT ajanı Kemal Pir'dir."

Bildiride Kemal Pir'in MIT ajanı olduğu bildirildi. Apocuların Sokumilyan köyünde iki kişiyi kurşuna dizdikleri belirtilen bildiri şöyle deniliyor: "Yöremizde son günlerde provokasyonların başını çeken MIT ajanı Kemal Pir'dir."

Bildiride Kemal Pir'in MIT ajanı olduğu bildirildi. Apocuların Sokumilyan köyünde iki kişiyi kurşuna dizdikleri belirtilen bildiri şöyle deniliyor: "Yöremizde son günlerde provokasyonların başını çeken MIT ajanı Kemal Pir'dir."

Bildiride Kemal Pir'in MIT ajanı olduğu bildirildi. Apocuların Sokumilyan köyünde iki kişiyi kurşuna dizdikleri belirtilen bildiri şöyle deniliyor: "Yöremizde son günlerde provokasyonların başını çeken MIT ajanı Kemal Pir'dir."

Bildiride Kemal Pir'in MIT ajanı olduğu bildirildi. Apocuların Sokumilyan köyünde iki kişiyi kurşuna dizdikleri belirtilen bildiri şöyle deniliyor: "Yöremizde son günlerde provokasyonların başını çeken MIT ajanı Kemal Pir'dir."

Bildiride Kemal Pir'in MIT ajanı olduğu bildirildi. Apocuların Sokumilyan köyünde iki kişiyi kurşuna dizdikleri belirtilen bildiri şöyle deniliyor: "Yöremizde son günlerde provokasyonların başını çeken MIT ajanı Kemal Pir'dir."

Bildiride Kemal Pir'in MIT ajanı olduğu bildirildi. Apocuların Sokumilyan köyünde iki kişiyi kurşuna dizdikleri belirtilen bildiri şöyle deniliyor: "Yöremizde son günlerde provokasyonların başını çeken MIT ajanı Kemal Pir'dir."

Bildiride Kemal Pir'in MIT ajanı olduğu bildirildi. Apocuların Sokumilyan köyünde iki kişiyi kurşuna dizdikleri belirtilen bildiri şöyle deniliyor: "Yöremizde son günlerde provokasyonların başını çeken MIT ajanı Kemal Pir'dir."

Bildiride Kemal Pir'in MIT ajanı olduğu bildirildi. Apocuların Sokumilyan köyünde iki kişiyi kurşuna dizdikleri belirtilen bildiri şöyle deniliyor: "Yöremizde son günlerde provokasyonların başını çeken MIT ajanı Kemal Pir'dir."

Bildiride Kemal Pir'in MIT ajanı olduğu bildirildi. Apocuların Sokumilyan köyünde iki kişiyi kurşuna dizdikleri belirtilen bildiri şöyle deniliyor: "Yöremizde son günlerde provokasyonların başını çeken MIT ajanı Kemal Pir'dir."

Bildiride Kemal Pir'in MIT ajanı olduğu bildirildi. Apocuların Sokumilyan köyünde iki kişiyi kurşuna dizdikleri belirtilen bildiri şöyle deniliyor: "Yöremizde son günlerde provokasyonların başını çeken MIT ajanı Kemal Pir'dir."

"İtiraf için ne diyorlar?"

(Baramiç DOĞUŞ Gazetesi Sahibi):
METİN TÜRKER

"Aydınlık Türkiye basını başı başına aklandı. Ali Yurtaslan da MHP'nin yalan ve demagogilerini açığa çıkardı, gerçek yüzünü gösterdi. Kutlanacak bir olay."

Antalya CHP Gençlik Kolları Başkanı ÇETİN KAYA:
"CHP'nin MHP hakkında Başsavcıya başvurması ve suçlarının cezalandırılması sağlaması CHP'yi güçlendirir."

"MHP'nin bir cinayet örgütü olduğu artık iyice açığa çıkmıştır. Bunu AP'liler bile kabul etmektedir. Ülkede herkesin bu cinayet örgütünün kapatılmasını ve hesap sorulmasını istediği bu ortamda CHP'nin MHP hakkında Başsavcıya başvurması partimiz tabanında tepkiyle karşılanmaktadır. Demokratik bir parti olmayan MHP'nin kapatılması ve suçlarının cezalandırılması halkımızın bugün en önde gelen talebidir. Halkın talebine MHP'nin oyları AP'ye gider diye karşı çıkmak son derece sakıncalıdır."

CHP Çorum İl Örgütünden M.FIRAT DOĞUŞLU
"Aydınlık gazetesinin yayımladığı MHP hakkındaki itiraf, Türk milletinin geleceği hakkında önemli bir girişimdir, bu millete en büyük hizmet sayılır."

"Ne yaptığını ve kime hizmet ettiğini bilmeyen aldatılmış kişileri yeniden kazanmasak büyük aşama olur. Dileğim odur ki, bundan böyle bütün yaygın organları ve Türkiye Cumhuriyeti hükümeti yetkilileri nereden gelirse gelsin Türkiye'ye yönelik dış etkilerin oyunlarını bozucu görev yapar. Bu vesile ile diğer açan Aydınlık gazetesine içten teşekkür ederim."

CHP Çorum İl Örgütünden M.FIRAT DOĞUŞLU
"Aydınlık gazetesinin yayımladığı MHP hakkındaki itiraf, Türk milletinin geleceği hakkında önemli bir girişimdir, bu millete en büyük hizmet sayılır."

"Ne yaptığını ve kime hizmet ettiğini bilmeyen aldatılmış kişileri yeniden kazanmasak büyük aşama olur. Dileğim odur ki, bundan böyle bütün yaygın organları ve Türkiye Cumhuriyeti hükümeti yetkilileri nereden gelirse gelsin Türkiye'ye yönelik dış etkilerin oyunlarını bozucu görev yapar. Bu vesile ile diğer açan Aydınlık gazetesine içten teşekkür ederim."

CHP Çorum İl Örgütünden M.FIRAT DOĞUŞLU
"Aydınlık gazetesinin yayımladığı MHP hakkındaki itiraf, Türk milletinin geleceği hakkında önemli bir girişimdir, bu millete en büyük hizmet sayılır."

"Ne yaptığını ve kime hizmet ettiğini bilmeyen aldatılmış kişileri yeniden kazanmasak büyük aşama olur. Dileğim odur ki, bundan böyle bütün yaygın organları ve Türkiye Cumhuriyeti hükümeti yetkilileri nereden gelirse gelsin Türkiye'ye yönelik dış etkilerin oyunlarını bozucu görev yapar. Bu vesile ile diğer açan Aydınlık gazetesine içten teşekkür ederim."

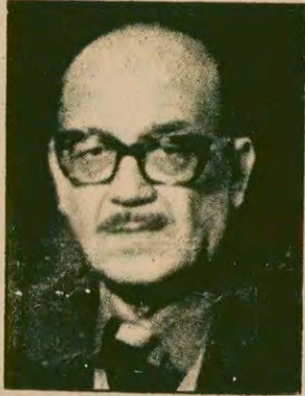
CHP Çorum İl Örgütünden M.FIRAT DOĞUŞLU
"Aydınlık gazetesinin yayımladığı MHP hakkındaki itiraf, Türk milletinin geleceği hakkında önemli bir girişimdir, bu millete en büyük hizmet sayılır."

"Ne yaptığını ve kime hizmet ettiğini bilmeyen aldatılmış kişileri yeniden kazanmasak büyük aşama olur. Dileğim odur ki, bundan böyle bütün yaygın organları ve Türkiye Cumhuriyeti hükümeti yetkilileri nereden gelirse gelsin Türkiye'ye yönelik dış etkilerin oyunlarını bozucu görev yapar. Bu vesile ile diğer açan Aydınlık gazetesine içten teşekkür ederim."

CHP Çorum İl Ö

TARTIŞMA

Folklor üzerine tartışma

SADIK SAYIM

Nevzat Üçyıldız

58 yaşında olan Sadık SAYIM, emekli öğretmen olup oynadığı ekiplerde, 1961 yılında "Nis" ve "Roma", 1963-1964 yıllarında "Üsküp" (Yugoslavya), 1965 yılında "Kartaca" (Afrika) 1971 yılında Asya Festivalinde dünya birinciliği almış olup 1961 yılındaki "Nis" ve "Roma" festivallerinde tek oyunlarda tek başına Türkiye'ye dünya birinciliği de kazandırmıştır. Sadık SAYIM sorularımıza cevapladı.

Folklor nedir? Halkbilim, halkiyat, halkbilgisi gibi adlardan hangisi kullanılmaktadır?

Sayım— Folklor: Toplumların halkın bütün gelenek ve yaşantılarını eski çağlardan zamanımıza aksettiren gerçeklerdir. Halkbilimi demek daha doğru olur sanırım.

Folklorun kapsamına neler girer?

Sayım: Folklorun kapsamına:

- 1- Milli oyunları,
- 2- Folklor şarkıları,
- 3- Deyimler, tekerlemeler, atasözleri, fıkralar, hikâyeler, ağıtlar, mehiyeler,
- 4- Nişan, nikah ve evlenme törenleri,
- 5- Kriyateller,
- 6- Evlerimizin tertip ve düzeni, evlerimizde kullandığımız geçeler.

Bir toplum, geçmişini bilmezse, gelecekte emin adımlarla yürümez. Bir konunun folklor konusunu içerisine girebilmesi için anonim, yani yazarı belli olmayan bir nitelik taşıması gerekmektedir. Orneğin bir atasözü folklorun kapsamına girer ama bir vezice folklorun kapsamına girmez. Eski Türklerde kadın "Tekin"di. Erkeğiyle birlikte hareket ederdi; çiftçilikte çiftçilik, oyuna oyun hep beraber yaparlardı bütün işlerini. İşte oyunlarımızın kadını erkekli olması buradan gelmektedir.

Başlıbaşına bir bilim dalı mıdır?

Sayım— Folklor, başlıbaşına bir bilim dalıdır. Oyle bir bilim dalı ki, bütün bilimlere ışık tutan bir sosyal bilimdir.

Yaşayan bir bilim dalı mıdır?

Sayım— Folklor geçmişini zamanımıza aksettiren, geçmişini zamanımıza yaşatan ve yaşayan bir bilim dalıdır.

Gelecek için folklorun nasıl yararlanabiliriz?

Sayım— Türk folkloru önceleri yurt içerisinde yapılan gösterilerle geçmişimizi tanıttı. Sonradan devlet buna önem vererek folklor gösterilerinin yurtdışında yapılmasını uygun buldu. 1958 yılından bu yana Avrupa'ya, Afrika'ya ve Asya'ya hemen hemen her yıl folklor ekipleri gönderdik. Yurtdışında geçmişimizi ve geleceğe bağlı olan inancımızı ispatlamak için diğer milletlere İngiltere'de, Belçika'da, Fransa'da, Yugoslavya'da, Afrika'da Kartaca festivallerinde birçok defalar birincilikler, ikincilikler olarak yurdumuzu en iyi şekilde temsil ettik.

Not: İki sorumuza cevaplanmadı.

Rize folklorunda olumlu ve olumsuz örnekler

Recep Ali Yüce

Bu yazımda Rize yöresinde ele aldığımız konu Anadolu'nun birçok yöresinde de geçerlidir. Eskiden geceler, yobazlar, uyanık geçinen zamanın uç kağıtları bir takım h'elerle entrikalar çevirilmişti. Bunlara dini kendi menfaatlerine alet eden kimi cami hocaları da katılmış. Halkımızın inançlarını kötü yönde kullanırlardı.

OLUMSUZ HALK İNANISLARI

Anadolu'da geçen bir olaydan şöyle bahsedebiliriz. Hocanın bir camide kadınlara vaaz verirken vaazın en heyecanlı yerinde "Bu gece ermiş Veliullah gelecek bunun için herkes kapısını penceresini açık tutacak her kimin evine uğrarsa Allah tarafından takdir edilecektir. Altınlarla donatılacaktır, o kişi ermişliğe ulaşacak, cennetin kapısı bu hatuna açık olacaktır. Bu çok büyük bir olaydır" der. Bu arada gözüne bir hatunla kesmiştir. Hoca gece yarısı giyinir, sarılır, sarmalanır ve hatunun evinin yolunu tutar. Geceyi hatunun evinde geçirir. Ertesi gün yine vaazın bir esnasında hatunlara sorar geçeyince hatunlara yüce Veliullah kimin evine uğradı. Oradan hatun kalker "Şey hocam" der. Hoca hemen atılır ve hatunun sesini keser "Sus hatun... ne mutlu... sana... ne mutlu... ne mutlu... sana... ne mutlu... sen de ermişlerin katına çıktın. Keşke benim aileme uğrasa der. Demekki Veliullah aramızda dolayıyor. Ne mutlu sizlere kapınızı bacasını açık tutun sizlere de uğrayabilir" der. Hoca gözüne kestiği hatunları böylece geceleri ziyaret eder. Bu olumsuz ve gerici bir örnektir.

Bundan başka bir uyanık da köye bir adet getirmişti. Kendisi nın alim olduğuna, doktor olduğuna, yeni evlenenlerin gelinleriyle ilk ilişkisi kendisinin geçmesini yerleşmiş. Köylü öyle bir inanmış ki damatları ilk gece gelinle ilişkisi geçtiğinde gelinlerinin hasta olacağını, dili tutulacağını, çeşitli sakatlıklar geçireceğine inanmış. Köylünün bu durumundan faydalanan o kişi yeni gelinlerle ilk ilişkisini kurmuş. Bu da gerici ve olumsuz bir örnektir.

RİZE'Lİ KADINLAR

Rize yöresinde buna benzer birkaç örneğe rastlayabiliriz. Çocuk doğduğunda, sığın sütünü kesmesinde veya tavuğun yumurtlamaması halinde ev sahibi hemen birisinin gözünü kaldırdığını söyler ve kimin olduğunu araştırılmaya başlar. Büyük su dolu bir kaba şüphelediği kimsenin niyetini tutarak odun közü atar. Odun közü dibe çökerse şüphelediği kimseyi buldu demektir. Yok közü çökmezse aradığı kimse o değildir. Bu bilimsel olarak şöyle çözümler. İyi yanmamış odun suyu çeker ve su üstünde durur, yapışık közüleşen taşlaşan kömür suyun dibine çöker. Gözü, kalan kimseye mücadele söyle olur. Bir toprak tuz alınır ateş yakılan yere kuru ve üzeri küllü örtülür. Bu durumda tuz ısı ve fiziksel olaydan dolayı patlar, küller saçılır gözü patlar nazar bozuldu der. Bu da bilimsel olarak tuzun derine veya yukarıya gömülmesiyle ilişkili bir olaydır.

Rize'de yine gelinle damadı BAĞLAMA diye adlandırılan bir büyük vardır. Düğün günü evliliği isteyen yeni kişi tarafından yeni çiftlerin geçeceği yola bir ip serilir çiftler ipin üzerinden geçtikten sonra ip alınıp düğümlenir. Böylece yeni çiftlerin artık çocukları olmayacaktır. Ne zaman ip çözülür o zaman çocukları olur. Bu da bilimsel olarak gelin ve damadın ürolojik hastalıklarından. Bilgisizliklerinden ileri gelmektedir. Bu BAĞLAMA işlemi bir kılıf ve kılıfıyla da yapılır. Damat ve gelinin geçeceği yolun bir kenarına bıçak diğer kenarına kılıf konur. Çiftler geçtikten sonra bıçak kınna konur ve bağlanmış olur. Bütün bunlar folklorumuzun olumsuz ve gerici yönleridir.

Artık bunlara günümüzde rastlamıyoruz. Halkımız bunları öğrenmiş ve geride bırakmıştır. Birtakım kalımlara rastlasak da istisna oluk şeylerdir. Aslında bunlar da yerlerini günümüz şartlarına uygun, yaşadığımız bir takım olaylara bırakmıştır.

Mesela işgücü kıtlığı, işsizlik, açlık, ağır sanayinin gelişmesi... der ekler. Günümüzde yaşadığımız bu olaylar sonradan, yukarıda anlatılmıyış hoca misali durumlar meydana gelebilir.

OLUMLU YÖNLER

Rize'de çay toplama, fındık toplama, mahsul toplama zamanı köylü birbirine yardım ederdi. Ev sahibi tarafından o gün yemekler verilir, gençler arasında türküler söylenirdi. Mahsul toplandıktan sonra her akşam birinin evine gidilir, toplanan mısırla fındıklarla kurutmak için ayrılır. Bu gecelerde ev sahibi mısırdan yapılmış MISIRI adı verilen ve kabaktan yapılan çeşitli tatlılar verirdi. Sohbetler edilir, türküler söylenirdi. Evin dışında oturan gençler de, avluda oturup iş tutan genç kızlarla atma türküler söyler, birbirini sevenler türküler yazardı. Bu maniler sohbetler sabaha kadar sürerdi.

Bu da köylülerin birbirine yardım, üretim ilişkilerindeki dayanışmaların, birlik ve beraberliklerini anlatır. Bu toplanılarda RİZE yöresinde MENCİ adı verilir. Bu toplanılarda olumlu hoş ve güzel şeylerdir. Aynı şekilde bayramlarda birbirlerini ziyaret etmeleri hediyeler sunmaları, iyi ve olumlu şeylerdir.

Bayram ve mençiler folklorumuzda güzel ve olumlu olan yönlerdir. Olumlu yönleri alacağız ve yaşatacağız.

RİZE YÖRESİNDE ÇEŞİTLİ MANTLAR

Kemençemin başına
Vururum tirak tirak
Urumun kızı seni
Ya al beni, ya bırak

Tabancamın kayışı
Kavum edelim işi
Gel otur konuşalım
Dünya görmemiş

Ha buradan aşağı
İnelim padişaha
Nenen vermedi seni
Benim gibi uşağa

Akar dereler akar
Kavuşur derelere
Kurban olayım yavrum
O sevdi gözlere

Aradım buldum yarı
Çamaşır deresinde
Attım ona bir kaya
Rastladımemesine

Taradı saçlarını
Omuzundan aşağı
Acep der misin ey kız
Alsam ha bu uşağı

Köprü altında yabuzlar
Tüfeğinde yıldızlar
Geldi geçti yanından
Karpuz memeli kızlar

Halk ozanlarımız

Fikret Yarım

Metin Aktaş

Halk ozanlarımız köşesinde bugün de genç ozan arkadaşlarımız Fikret Yarım'ı tanıtıyoruz.

Ozanımız 1956 yılında Sivas ilinin Hafik ilçesi Demirci köyünde dünyaya gelmiş. Küçük yaşlarda ailesi ile birlikte İstanbul'a göçüp hayata atılmış. Bir taraftan öğrenimine devam ederken bir taraftan da ekmeke parası için uğraş vermeye başlamış. Liseyi bitirip üniversiteye giremeyince kendisine meslek olarak garsonluğu seçmiş. İnter, Etap, Büyük Tarabya gibi büyük otellerde garsonluk yapmış. Bu arada Turizm işkolunda ilk büyük denişlerden olan İnter direnişine aktif olarak katılmış ve revizyonizmin işçi sınıfına ihanetini yaşamış, bu 45 günlük direnişte. Askerlik görevini yapmış Fikret yaşamını yine garsonlukla sürdürüyor.

Fikret ilk şairliğine lise çağlarında başlamış. İlk önderleri devrimci bir bakış açısı almış halde toplumsal konuları işleyen şiirlerinde. Yine bu yıllarda yazdığı bir şiirle okuldaki bir yaşında üçüncülük ödülü almış. Fikret sorularımıza şöyle yanıtladı:

Soru: Şiirlerinde nelerden ilham alıyorsunuz?

Yanıt: Halkın sorunları şiirlerime kaynak olmuştur. Köy kökenli bir aileden gelmemden dolayı onların yaşamları, onların doğa ile mücadelesi beni etkiledi. Yine insanlarımızın kentlerde de yaşam için karşılaştığı zorluklar beni duygulandırdı. İnsanlar etkilendiği olayları çeşitli şekillerde dile getirir ben de halkın yaşam mücadelesinden edindiğim duygularımı şiirle anlatmaya çalışıyorum.

Soru: Sizde devrimci mücadelede ozanlar, şairlere düşen görev nedir?

Yanıt: Bence ozanlar şairler sadece düzeni, toplumun bozukluklarını söylemekle yetinmemelidirler. Şiirlerinde, türkülerinde halka yol gösteren, dostunu düşmanını ayırtmasını yardım edecek, dünyadaki gelişmeleri gösterecek konuları işlemeliler. Ozanlarımız, şairlerimiz ilkönce halkın öğrenici olmayı bilmeliler, sonra halktan öğrendiklerini yine halka vermeli. Dünya halklarının mücadelesini izleyip bunu yansıtmalıdır.

Fikret şiirlerini de genellikle dörtlükler halinde yazıyor. Bunu halk edebiyatından ve halk şairlerinden etkileneşine bağlıyor. Serbest vezinde de denemeleri var. Aşağıda Fikret'in şiirlerinden örnekler sunuyoruz.

Ozanımız bugünün karanlığına karşı ve bu karanlığın aşılması için halkın birliğini savunarak şöyle sesleniyor:

YARINLARA DOĞRU

Yürü ey hemşerim bakma ardına
Karanlık bürüdü geçtiğin yerleri
Uyna bozgununun düğü lufına
Kesme sana uzanan dost elleri.

Üzülme senindir mutlu yarınlar
Dağılacak güneşi kapatan bulutlar
Seninle sökecek pembe safsaklar
Kirlenme istikbalin denizlerini

Sana göredir, korkma yeniliktan
Uzak dur bozgunun ihlalkten
Kuvvet doğar birlik beraberlikten
Yıkamaz kimse sağlam temelleri

Senin için doğacak güzel günler
Özgürlük rüzgarıyla büyüyecek yüzler
Her zamankinden daha güçlüyüz bizler
Kapatma geçerkelere gözlerini

12 Mart karanlığının ardından 1975'lerde yükselen halk hareketini coşkuyla karşılayarak duyularını su dizelere dile getiriyor.

UYANIYOR

Uyanıyor uyanıyor
Bütün halkım uyanıyor
Edirne'den Ardahan'a
Siperlere dayonuyor

SİİRT'TE MAHALLI BAYRAMLAR

Yörede bu bayramları halkın sevgi ve aşkla birbirlerine bağlanmaları, birbirlerini sevgi ve saygı ile anmaları sağlar. Folklorumuzun güzel örneklerinden birkaçını Siirt yöresinden sunuyoruz.

ÇİĞOR: Şubat ayında kutlanır. Mağara, yayla çevresinde ve tepelerde yemelik sazlı bir toplantıdır. Çoluklu çocuklu herkesin katıldığı bir bayramdır. Türküler söylenir, davul zurna çalınır, oyunlar oynanır. YUMURTA BAYRAMI: Mayıs ayında kutlanır. Bu

FİKRET YARIM

İşçi-köylü hep elele
Koşuyorlar cephele
Karanlıklar ak günlere
Beyaz beyaz uzanıyor

Sınıfsız toplum düzeni
Emekçinin lek özlümü
Karayağış beyaz tenli
Yarınlara güveniyor

Durduramaz kimse onu
Yaklaştı düzenin sonu
Kırlı yurtık kara donu
Koca koca yamanıyor

Kadın erkek hep yan yana
Koman haini vatana
Son verelim bu talana
Öfke kında bileniyor.

Fikret bağımsızlık düşmanlarına, dikta hevesilerine sömürücülere karşı ise halkın duygularını "Halk Biliyor" şiiriyle ifade ediyor:

HALK BİLİYOR

Bu vatana kastedeni
Fakir halkı sömüreni
Destursuz bağa gireni
Halk biliyor halk biliyor

Vatan kutsal toprağında
Zümrüt ova mor bağında
Su güzel Anadolu'da
Pay alanı halk biliyor

Kimse örmesin yüzünü
Mertçe söylesen sözünü
Gecemizi gündüzünü
Karartanı halk biliyor

Halk biliyor, halk bilecek
Bu zulüm bir gün bilecek
Halkım iktidar olacak
Halk güliyor halk güliyor

Yoz emperyalist burjuva kültürünü reddederken devrimci kültürün yaratılması için halk kültürüne sanılmak gerektiğini belirtiyor. Ozanımız halk kültürü için şunları söylüyor:

SARIL KARDAS SARIYOR

İyiye kötüyü halkından öğren
İyiye saygı duy kötüye diren
Bize gerçek sınıf bilinci veren
Sarıl kardaş sarıl halk kültürüne

Yoz emperyalist burjuva kültürünü reddederken devrimci kültürün yaratılması için halk kültürüne sanılmak gerektiğini belirtiyor. Ozanımız halk kültürü için şunları söylüyor:

Yıllardır düzene kol eyley bizi
Ağaya patrona kul eyley bizi
Kırmak için kendi düzenimizi
Sarıl kardaş sarıl halk kültürüne

Kader der çıkarır her şeyi karşına
Kaderle patron ağa olur başına
Selam olsun proletar kültür savaşına
Sarıl kardaş sarıl halk kültürüne.

Folklorculara düşen görev

ALI YÜCE

Koreograflar ve dansçılar bu oyunu müziğe göre işlemler. Bunları yaparken, operadan ve baladın faydalanmalı. Opera ve balayı incelemeli ve araştırılmalı. Günümüzün modern teknolojilerinden faydalanmalı. (Sahne, film, slayt, dekor, ses, kostüm ve ışıklandırmalar)

Kültürümüzün ve sanat anlayışımızın ağırlık bastığı bu oyunlar denemeli. Eleştirilere açık cesur bir şekilde ele alınmalı ve sinmanlıdır. Bu çalışmalar zamanla modern halk operalarına dönüştürülmelidir.

Deneysel fiziğin öncülerinden Galile

EVREN ve YARADILIŞ II

ABDULLAH RIZA ERGÜVEN
Stockholm Üniversitesi Öğretim Görevlisi

Doktor Theophraste Von Hohenheim (Paracelsus, 1493-1541), insan, kasıca küçük evreni incelenirse, büyük evrenin de öğrenilebileceğini belirler. Doğayla inceleme bakımından önemli bu görüş.

Danmarkalı gökbilimci Tycho Brahe (1546-1601), yıldızlar üzerinde çalışmaları çok özgündür. Varnı yoğununa ne varsa bu uğurda hareddi. En sonunda Öresund'daki Ven adasına Kral Fredrik II onu yerleştirdi ve gereken araçları da sağladı. Kral ölünce, Alman kralı onu Prag'a çağırdı. Kepler'le birlikte çalışmaya başladı. Ölümünden önce, topladığı belge ve gözlem araçlarını matematiğe Kepler'e bıraktı.

1572'de Tycho, Cassiopeia'nın kuzey batenında Venüs'ten daha parlak bir yıldız buldu, parlayıp söndü. Böyle bir olay ilk olarak Hipparchos'un başından geçmişti. İ.Ö. 134'de Tycho olayı çok titiz karşıladı. Oysa bu bir Nova'ydı. Öbürleri bu bulgulu biçimi Tanrının kargışı olarak yorumlamıştı. Güney İtalyalı Giordano Bruno (1548-1600), 1538 baharında Oxford'a gelir, çeşitli konuşmalar yapmak amacıyla. On beş yıl Avrupa'da dolaşır: Toulouse, Paris, Oxford, Wittenberg, Prag'ı. Durmadan düşüncelerini yazar. Yıldızların birer Güneş olduğuna, her birinin gezegenleri bulunduğuna, Evrenin sonsuz olduğuna söyler. İki sonsuz olamayacağına göre Tanrı'ya Evren bir ve aynı şeylerdir. Yaratan bir şey yoktur. Olmakta olan bir şey vardır. Ne yaratan vardır ne de özgürce bir yaratılışı. Evren—Tanrı açıklarak ve yayılarak kederli bir yaratılışı. Evren ne? Bir canlı yaratık! Sonsuz büyüklükte nasıl bulunuyorsa; bir parçacık ota, bir kum denesinde, bir karnecada öylece bitimiyle bulunur. Sonsuz gerçek olarak onun her yerde bulunması yüzündendir. Doğada her şey canlıdır. Gene bu yüzden doğada hiç bir şey yok olmaz. Ölüm, yaşamın değişiminden başka bir şey değildir. Doğada bizlerin düşündüğü anlamda bir ölüm olmaz. Her şey sürekli olarak değişir. Bu değişime sonsuzdur. Değişme ve yenileşmeler sonsuza değin sürer. Evrende yalnız değildir. Her yer, çevremiz yaşam dolu.

Nepael'in doğusunda Nola'da doğdu. Yaşam öyküsünde Bruno şöyle der: "Çocukluğunda, Veziv'ün yanındabittiğini sanıyordum evrenin, "Avrupa'yı gördüğüm zaman da evreni gördüğümü sanıyordum". Veziv'ün yeşillikler içinde olduğunu Monte Cicala'nın uzaktan maviler içinde iyice görünmediğini söyleyerek Bruno, insanın duyularının tamlığına inanılmayacağını belirtiyordu.

Papa Pius V. 1571'de 23 yaşındaki Giordano'ya Roma'ya çağırarak sanatını göstermesini ister. O da "Ars Memoria" simi parayak okur. Bir psalmı anar İbranic'den de... Giordano Bruno, tanrıbilimci (teolog) Nicolaus de Cusa'nın De docta ignorantia'da (1444), evrenin orta benliğinin olmadığını, çünkü uzayın sınırsız olduğunu düşüncesini anıyordu. Sonsuz bir çemberine her yerde orta benliği (merkez noktası) vardır. Bize öyle geliyor ki Nicolaus, Lucretius'u okumuş ve ondan eslenmişti. Böylece sonsuzluk kavramı, Lucretius'dan Bruno'ya uzandı.

Kendi erkende sınırsız, sonsuz Tanrı, sonsuz evreni yaratmış

olmalı! Tanrı uzayı yarattı! Neden sınırlı yaratıcılık onu? Öbür dünyaları da yaratabilirdi, yarattı da!... Tanrı, yaratışını nedeni neden durduracaktı? Yarattı, oluş kaynağından aktırmaktı. Analizsiz olarak, geçmişte olduğu gibi gelecekte de... Evren sonsuz olmaktan başka olamaz! Evren, bütün bedenleriyle yaşamaktadır—Vivit igitur totum mundi corpus.

Epikuros'la Kopernikus dizgesini birleştiren Bruno, duran yıldızların birer Güneş, sayıların sonsuz olduğunu, uydularının bulunduğu ileri sürdü. Bütün varlıkların kökleri (panteheiste'ler) gibi, o da özdeği tanrıyla birleştirdi. İşte burada dinle çatıştırdı Bruno! Dinsizlikle suçlandı, sekiz yıl suçlularında kalır.

Sözlerinden vazgeçmesi istenir. Buna yanıt olarak da: "...Doğru bildiğim sözden dönmem" der. Ölümü onaylayan ken yargıçları: "...Benim, yargıyı dinlerken ürktüğümden çok, sizler bu yargıyı verirken korkuyorsunuz" sözlerini söyler.

Ayaklarına zincir vurulur Bruno'nun. Gözlerine değin odun yığılar. Her yandan, birden tutuşturulur. Tanık Gaspar Scioppius, Bruno ölürken, o anda ne düşündüğünü şöyle anlatır: "Mutuz (Bruno), odun yığınlarının yalınında öldü. Bana öyle geliyor ki, varlığına inandığı öbür dünyaları anlatılabilesine artık izin verilmiştir". Ve yargıcn sözlerini yineler Scioppius. Böylece 7 Şubat 1600 yılında yaşamı sona erer Bruno'nun, Roma'da Campo dei Fiori alanında! Bir yüz karası daha eklenmiş olur tarihe!

Ama büyük yeryüzünde insan düşünen, araştıran bin kez yansa da (Burdan Öte, s.50):

Ellerine değmek için
bu yamuk Evren
büyük sevgice
ağırlığını taşıyan
Bruno
odun ateşinde

Conflict between Religion and Science (1876) adlı yapıtın da Dr. Draper: "...Roma'da, Saint Pierre Kilisesi'nin ortasında Bruno'nun heykeli dikileceği gün yaklaşılmaktadır" demişti. Bundan yirmi yıl sonra, Roma'da hem de yakıldığı yerde Bruno'nun heykeli dikildi (1894).

Deneysel Fiziğin öncülerinden Galileo Galilei (1564-1642)'ye göre gökyüzü, Güneş ve yıldızlar Kutsal Kitaplar'ın anlatığı gibi değildir. İlk olarak irakgörülü (dürbün) kim buldu? Kesinlikle belli değil. Bilimene göre Hollandalı gözükükçü Lippershey bir raslantı sonucu bu düşünceleri elde etti. Oğlu gözüküklerle oynarken bir içbükey camla dışbükey camı yine raslantı sonucu yan yana tutup kilisenin tepesindeki tunç horozu bakınca, horozun yanına geliverdiğini gördü. Galilei'nin bu olayı işittiği söylenir. Yaptığı irakgörüle Ay'a bakınca Dünya'ya benzediğini, Ay'da da dağlar, tepeler olduğunu gördü. Güneşin bakınca da, Dünya'nın Güneş çevresinde döndüğünü anladı.

Aydınlık

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR BİRLİĞİNİ

ÇEK MUHALEFETİNİN ÖNDERLERİNDEN MLYNAR'LA GÖRÜŞME -1

YAVUZ ÇEKİRGE

Tutuklama gerekçelerinden biri de

"Brejnev'e hakaret"

SOVYETLER Birliği'nin 21 Ağustos 1968 yılında Çekoslovakya'yı işgal etmesine kadar Çekoslovakya Komünist Partisi Merkez Komitesi Sekreteri görevini yapan ZDENEK MLYNAR'la Stockholm'de görüşüm.

Mlynar, İsveç İşçi Sendikaları Konfederasyonu'nun çağrısıyla olarak bir dizi konferans vermek üzere Stockholm'e gelmişti. Her yıl düzenlenen protesto mitinginde de bir konuşma yapacaktı.

Polonya'daki işçi direnişlerinin daha geniş bir işçi kitlesine yayıldığı günlerde Mlynar'ın ziyaretini daha da önemli kılıyordu.

Mlynar'la basın toplantısı yapacağı İsveç İşçi Sendikaları binasında görüştük. Bina gazetecilerle doluydu. Televizyon kameraları, son model fotoğraf makinaları hazır, basın toplantısının açılması bekleniyordu. Mlynar salona giriyor. Mlynar, uzun boylu, kır saçlı ve zayıf... 16 yaşında Çek Komünist Partisine girmiş. Moskova'da hukuk

tahsilinden sonra Prag'ın en gözde savcılarında olmuş... Mlynar, 1956 yılında İçişleri Bakanı Blak'ın haksız yere bir memuru işinden çıkarması üzerine düzenlenen protesto hareketi için deyer aldığı için görevinden alınarak Çekoslovakya Bilim Akademisinde bir görevi atanmış. 1964 yılına kadar bu görevde kaldıktan sonra Komünist Partisi Merkez Komitesi Hukuk Masası Sekreteri görevine getirilmiş. 1968 yılı başında da Merkez Komitesi Sekreterliğine seçilmiş. En yakın çalışma arkadaşısı DUBÇEK. 'Prag Baharı' reform hareketinin kuramcılarında biri olan Mlynar, işgalden sonra yaka paça Moskova'ya götürülenler arasında. Diğer Merkez Komitesi üyeleriyle birlikte Moskova protokolünü imzalamış. Anıların topladığı 'NAHTFROST' adlı kitapta Çekoslovakya trajediyasını anlatıyor. Bu kitabın bir bölümü 4 Kasım 1979 tarihli Aydınlık gazetesinde yayımlanmıştır.

«Bugün Ülke içinde 150 yazarın kitap yazması yasaklanmıştır. Kitap yayını kısılmıştır.»

Bugün Kanada'da Çekçe basılan kitapların sayısı Çekoslovakya'dakinin iki katıdır»

«Şimdiye kadar tutuklanan Yasa 77 hareketinden insanların duruşmaları gizli yapıldı»

«İşgalden sonra 6 bin kişiyi tutukladılar.»

«Polonya'daki hareket bize göre daha geniş çaplı. Çek hareketi daha çok aydınlık içinde. Polonya'da ise tabanda gelişen, hızla büyüyen bir hareket var»

Zdenek Mlynar, artık kendi ülkesinde barınmadığı için Avusturya'da oturuyor. Ülkesinin kaderini bir zamanlar elinde tutmuş ve bunun büyük sorumluluğunu taşımış bir politikacı, şimdi Rus tankları karşısındaki yenilgiyi galibiyete çevirmek için YASA 77 ve diğer muhalefet aydınlarıyla başlattıkları çalışmalarında. Mlynar'ın sağ tarafında 1968 yılına kadar Çekoslovakya Radyo Müdürü görevi yapan ZDENEK HEJZLAR oturuyor. Hejzar, Çekoslovakya dışında birçok dilde yayınlanan LİSTY dergisinin Yazışmaları Müdürü.

Basın toplantısı başladıktan sonra gazetecilerin sorularının genellikle Polonya'daki işçi hareketleri üzerinde yoğunlaştığını Mlynar'ın da bu sorulara istekle cevapladığını izliyorum. Basın toplantısı bittikten sonra Mlynar'a bir Türk gazetecisi olduğumu ve eğer vakti varsa bir iki soru

yoneltmek istediğimi söylüyorum. Mlynar, gülmeyerek yerinden kalkıyor, memnuniyetle sorularımı cevaplamak istediğini söylüyor ve yer gösteriyor. Toplantıyı düzenleyenlerin protestolarına aldırmarak sorularımı cevaplıyor. Mlynar'ın vakti çok sınırlı. Bana gösterdiği yakınlığı bütün Aydınlık okuyucularına göstermiş bir yakınlık olarak nitelendireceğimi söylüyorum. Seviniyor. 1968 yıllarının Çekoslovakya'nın ikinci güçlü adamı Zdenek Mlynar'la konuşmamıza başlıyoruz.

ÇEK VE POLONYA MUHALEFETİ EL ELE

SORU: Çekoslovakya muhalefet hareketiyle Polonya KOR (Toplumsal Öz Savunma Komitesi) hareketi arasında ilişkiler veya dayanışma var mı?

Mlynar: YASA 77 ve KOR sözcüleri arasında belirli ilişkiler var. Sınır bölgelerde düzensiz olarak yapılan toplantılarda ortak çalışma yöntemleri üzerinde tartışmalar yapıyor. Örneğin kitap yayını, ortak bildiri yayınlama ve diğer Doğu Avrupa muhalefet hareketleriyle ilişki kurma, Batı Avrupa'daki demokratik örgütlerle güçbirliği yapma konuları, her iki örgütün ele aldığı konular oluyor. Ama, şunu da belirtmek isterim ki bugün Polonya'daki muhalefet hareketi Çekoslovakya'ya karşılaştığı gibi Polonya'daki hareketin daha geniş çaplı olduğunu görüyoruz. Çekoslovakya'daki hareket daha çok aydınlık ortamında örgütlüdür. Polonya'da ise grevlerden de anlaşıldığı gibi tabanda gelişen ve hızla büyüyen daha geniş çaplı bir hareket sözkonusudur.

BREJNEV'E KÜFÜR ETMEK YASAK

SORU: YASA 77 sözcüleri sık sık tutuklanıyor. Tutuklanma sırasında ne gibi gerekçeler gösteriyorlar?

Mlynar: Hukuksal açıdan Anayasanın belirli maddelerini kullanarak tutuklanmaları gerçekleştiriyorlar. Örneğin, 'Devlet büyüklüğüne hakaret', 'Komşu ülkelere önderliğine hakaret', 'Devletin çıkarlarını tehlikeye düşüren açıklamalarda bulunmak', 'Rejimini aleyhine etkinlik göstermek', 'Huzuru bozacak eylemlerde bulunmak' gibi maddeleri kullanarak tutuklanmaları gerçekleştiriyorlar. Bu maddeleri istedikleri gibi kullanıyorlar. İşgalden sonra birçok insanı biraşhanelerde konuşurken Brejnev'e küfür ettiği gerekçesiyle tutukladılar ve 3-6 ay arasında hapis cezasına çarptırıldılar. Brejnev'e küfür etmenin cezası bu kadar ağırdır Çekoslovakya'da. 1968 sonrası bu hareket maddelerine dayalı olarak 6000 kişiyi tutukladılar. Böylelikle bir sindirme hareketine başladılar ve başarılı oldular. Kimse ağzını açamaz oldu. YASA 77 sözcülerinin tutuklanmaları da yurt dışında yayınlanan bildiri ve raporlar göz önüne alınarak 'devletin çıkarlarını tehlikeye düşürülmesi' maddesine dayalı olarak yapılmıştır.

80'li yıllarda Sovyet ekonomisini ciddi güçlükler bekliyor

SOVYET ekonomisi ciddi zorluklar içindeyken, Afganistan'ın işgali nedeniyle Batı'nın da yaptırım uygulamaması, bu ülkenin ekonomisini iyiden iyiye çıkmaza soktu. Sovyetler Birliği'nde et ve süt üretiminin yaptırımlardan önemli ölçüde etkilendiği gözlenirken, Moskova yönetimi, Batı teknolojisine dayanan bazı projeleri durdurmak zorunda kaldı.

TEKNOLOJİ İTHALİ KOLAY DEĞİL

ABD'nin özellikle üstün teknoloji konusunda ambargo uygulaması Sovyetlerin çeşitli sektörlerini önemli ölçüde etkiledi. Ancak bu konuda bir tahmin yürütmek zordur. Kosigin, Comecon'un 34. Dönem toplantısında Batı'nın uyguladığı ambargonun birçok projenin askıya alınmasına sebep olduğunu ve zorunlu olarak dışarıya gidilmesi gerektiğini söyledi. Dış ticaretle ilgili siyasetin 1978'de Sovyetler Birliği'nin önmüzdeki yıllar içinde teknoloji ithal etme konusunda daha zorluklarla karşılaşacağı belirtilti. Merkez Komitesi toplantısında da Brejnev'in dış ticaretle ilgili siyasetin ve özellikle teknoloji ithali meselesinin gözden geçirilmesini istediği biliniyor. Ancak bu konuda Sovyetlerin Batıdan üstün teknoloji ithal etmesi gitte güçleşiyor.

MİLLİ GELİR EN DÜŞÜK DÜZEYDE

Batının Afganistan'ın işgali nedeniyle Sovyetlere uyguladığı ekonomik tedbirler tam da Sovyet ekonomisinin önemli güçlüklerle karşı karşıya olduğu bir dönemde rastladı. Sovyetler Birliği'nde 1979 yılında sanayi üretimi, yüzde 5,7'lik artışla önceki yıla göre arttı, ancak yüzde 3,4 oranında arttı. Millî gelir, İkinci Dünya Savaşından bu yana en düşük düzeye indi ve ancak yüzde 2'den az bir artış kaydedti.

Ekonomiyi olumsuz yönde etkileyen nedenlerden birisi, sanayi ve ulaşımla ilgili, 1978-1979 yıllarının sert kışı ayları oldu. Çelik ve kimyevi maddeler, kağıt hamuru ve kağıt sanayileri

Batı teknolojisine dayanan projeler ertelendi

Önmüzdeki 10 yılda Sovyetlerde çalışan insan sayısı önemli ölçüde düşecek

Çalışan insan sayısının genellikle düşük olduğu yerler. Bu bölgelerde sanayiye geliştirmek pek çok açıdan olumsuz. Bunun için her şeyden önce çok büyük yatırımlar gerekiyor.

Öte yandan 1980'lerde, ülkenin Batısında da, işgüdüne bir azalma bekleniyor.

50'Lİ YILLAR MOSKOVA İÇİN GÜÇLÜKLERLE DOLU

Sovyetler Birliği'nde, tüketici, yıllardır daha iyi yaşam koşulları vaatleriyle oyalandı ve bu 70'li yıllarda bir ölçüde gerçekleşti. Ancak içinde bulunduğumuz 10 yılda, tüketici, artan enerji, ağır sanayi ve tarım yatırımları arasında daha çok kemerleri sıkıyaya zorlanacak. Sovyet-sanayi ve tarımın insanları tatmin edecek durumda olmadığı her geçen gün daha bariz bir şekilde ortaya çıkıyor.

Dünya hegemonya amacının zorunlu bir sonucu olarak sürekli silahlanma ve milli gelirden askeri harcamalara ayrılan payı artıran Sovyetlerde önmüzdeki yıllarda milli gelirden askeri harcamalar lehine azalmanın sürmesi bekleniyor. Bu durumda halkın ihtiyaçlarının karşılanması bir yana sıkıntılar da daha artacak. Bu işe bazi malların yokluğu, daha uzayan kuryuklar, fiyat artışları ve buna karşılık ücretlerin azalması veya donması demek.

Öte yandan ABD'nin de Sovyetler Birliği'nin karşı karşıya bulunduğu ekonomik güçlüklerle rağmen savunma harcamalarını önemli ölçüde artırmaya devam edeceğini hesapladığı bildiriliyor. Bilindiği gibi Sovyetlerin savunma harcamaları ABD'nin askeri harcamalarını yüzde 30 oranında geçmiş bulunuyor.

Sonuç olarak, Batı'nın Sovyetler'e ekonomik tedbirler uygulamaması halinde bile, önmüzdeki 10 yılda, Kremlin için ciddi ekonomik zorluklara dolu olacağı görülmektedir. Tüm bunların üstüne Batı'nın yaptırımları da eklenecek mal ve teknoloji ihracatında kime dayanacakları sorusu, Moskova yönetiminin çaresiz ve zor durumunu gözler önüne seriyor.

çalışan insan sayısının genellikle düşük olduğu yerler. Bu bölgelerde sanayiye geliştirmek pek çok açıdan olumsuz. Bunun için her şeyden önce çok büyük yatırımlar gerekiyor.

Öte yandan 1980'lerde, ülkenin Batısında da, işgüdüne bir azalma bekleniyor.

50'Lİ YILLAR MOSKOVA İÇİN GÜÇLÜKLERLE DOLU

Sovyetler Birliği'nde, tüketici, yıllardır daha iyi yaşam koşulları vaatleriyle oyalandı ve bu 70'li yıllarda bir ölçüde gerçekleşti. Ancak içinde bulunduğumuz 10 yılda, tüketici, artan enerji, ağır sanayi ve tarım yatırımları arasında daha çok kemerleri sıkıyaya zorlanacak. Sovyet-sanayi ve tarımın insanları tatmin edecek durumda olmadığı her geçen gün daha bariz bir şekilde ortaya çıkıyor.

Dünya hegemonya amacının zorunlu bir sonucu olarak sürekli silahlanma ve milli gelirden askeri harcamalara ayrılan payı artıran Sovyetlerde önmüzdeki yıllarda milli gelirden askeri harcamalar lehine azalmanın sürmesi bekleniyor. Bu durumda halkın ihtiyaçlarının karşılanması bir yana sıkıntılar da daha artacak. Bu işe bazi malların yokluğu, daha uzayan kuryuklar, fiyat artışları ve buna karşılık ücretlerin azalması veya donması demek.

Öte yandan ABD'nin de Sovyetler Birliği'nin karşı karşıya bulunduğu ekonomik güçlüklerle rağmen savunma harcamalarını önemli ölçüde artırmaya devam edeceğini hesapladığı bildiriliyor. Bilindiği gibi Sovyetlerin savunma harcamaları ABD'nin askeri harcamalarını yüzde 30 oranında geçmiş bulunuyor.

Sonuç olarak, Batı'nın Sovyetler'e ekonomik tedbirler uygulamaması halinde bile, önmüzdeki 10 yılda, Kremlin için ciddi ekonomik zorluklara dolu olacağı görülmektedir. Tüm bunların üstüne Batı'nın yaptırımları da eklenecek mal ve teknoloji ihracatında kime dayanacakları sorusu, Moskova yönetiminin çaresiz ve zor durumunu gözler önüne seriyor.

Çin ihracatı artıracak hedeflere yöneliyor

Çin Dış Ticaret dergisinin Eylül sayısında yayınlanan ve Çin'in gelecek yıllardaki ekonomik hedeflerini açıklayan yazının ikinci ve son bölümünü yayınlıyoruz.

DIŞ HABERLER SERVİSİ

ÜÇÜNCÜSÜ, enerji kaynaklarının araştırılmasına, geliştirilmesine ve naklinesine öncelik tanınmalıdır. Kömür, petrol ve diğer enerji maddeleri Çin'in ekonomik büyümesi için temeldir. Çin önmüzdeki on yılda, enerji kaynaklarının geliştirilmesine ve rasyonel bir biçimde kullanılmasına büyük önem verecektir. Çin büyük kömür yataklarına ve su enerjisi kaynaklarına sahiptir. Çin hem karada hem de Bohai Körfezinde, Sarı Denizde ve Güney Denizde petrol aramaktadır. Bu on yıl içinde, Çin ekonomik büyümesine ve ülkenin mali gücüne uygun olarak bir yandan kömür ve petrol arama faaliyetini hızlandıracak öte yandan daha fazla petrol ve kömür ihracatı edilebilmesi amacıyla bunların daha akılcı bir şekilde tüketilmesi için çaba harcayacaktır. Aynı şekilde ulaşım ve haberleşmenin, posta ve telekomünikasyonun geliştirilmesi için gayret sarf edilecektir.

Dördüncüsü mevcut işletmeler geliştirilmelidir. Şu anda Çin'de 380 bin sanayi ve ulaştırma işletmesi vardır. Bunların bazıları günün şartlarına uygundur, bazıları teknik değişikliklere ihtiyaç göstermektedir. Ama çoğunluğunun malzemesi iyi değildir ve geri üretim teknolojisi çalışmamaktadır. Bunları modernleştirmek için bir program gerektirir. Elbette yeni modern işletmelerin kurulması ihmal edilmeyecektir ama mevcut işletmelerin günün şartlarına uydurmak hem daha az masraflı olacaktır, hem de daha çabuk sonuç alınacaktır. Eski işletmelerin modernleştirilmesi Çin'in şartlarına uygundur. Önmüzdeki on yıl içinde ekonomik inşaa teknik dönüşüm şeklinde olacaktır.

İHRACATA YÖNELİK ÜRETİM

BESİNCİSİ, Çin'in ekonomik büyümesine ve teknik reformu gerektirecek şekilde yabancı ülkelerle ekonomik ve teknik değişim sürdürülmelidir. Kaliteyi iyileştirerek, ambalajı güzelleştirerek ve çeşitleri artırarak ihracatı artırmak ve uluslararası pazarın taleplerini karşılamak önemlidir. Daha fazla ihracat, daha fazla ithal anlamına gelir. Çin gerek tehcizat, gerekse de mal ithal etmeye devam edecektir, bunun için ileri teknolojiye ve üretim tekniklerine, ayrıca ortak yatırımlar yoluyla üretimin ve teknik düzeyin artırılmasına özel önem verilecektir. Çin, ödeme şekline, özümleme olanaklarına ve kullanım değerine göre yabancı sermaye almaya devam edecektir. Yabancı sermaye ve teknoloji yalvacca üretim kapasitesini ve ihracat için üretimi artırmak amacıyla kullanılacaktır.

Altıncısı, bilimsel araştırma ve eğitim çalışmalarını etkin bir biçimde yaygınlaştırmalıdır. Çin'in amacı modernleşmenin ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde 80'li ve 90'lı yıllarda modern bilime ve modern işletme bilgisine sahip yeterli kadro yetiştirmektir.

Yedincisi, halkın yaşama düzeyi yükseltilmelidir. Köylük bölgelerin geliri, tarımı geliştirerek, ekonomiyi çeşitlendirerek ve tarım ürünlerinin fiyatlarını artırarak yükseltilecektir. Bu köylülerle işçiler arasındaki gelir farklığını adım adım daraltacaktır. Çin hem şimdi hem gelecekte kent ve köylerdeki yaşlı insanların için iş sağlamlama çalışacaktır. İşçilerin ücretlerini giderek artırmak için çaba harcayacaktır. Konut ve kamu hizmetlerinin inşasına daha büyük önem verilecektir.

KATI YÖNETİM YUMUŞATILACAK

SEKİZİNCİSİ, ekonomik yönetim yeniden inşa edilmelidir. Bu reformun özü, birleşik devlet planı altında, işletmelere daha fazla özerklik verilmesi ve pazar koordinasyonunda daha fazla yararlanılmasıdır. Mevcut katı yönetim, bir yandan planlı ulusal ekonomiyi korurken, öte yandan işletmelerin ve üreticilerin coşkusunu ve inisiyatifini artırmak için daha esnek bir hale getirilecektir.

Çin ekonomisi 80 yıllarında pek çok karmaşık ve güç görevle karşı karşıyadır. Amaç, ekonominin sağlıklı bir biçimde gelişmesi ve 90'lı yıllar, hatta daha da ötesi için sağlam bir temel oluşturulmasıdır. Fon, bilimsel teknoloji ve yönetim sorunlarıyla karşılaşacaktır. Parti, hükümet ve halk bunları biliyor ve güvenirler. Parti, hükümet ve halk bunları biliyor ve güvenirler. Parti, hükümet ve halk bunları biliyor ve güvenirler.

Sonra ülkede barış ve düzen hakimdir. Bu halkın muazzam çabaları sonunda sağlanmıştır ve halk bu durumun korunmasını ve geliştirilmesini önemini kavramaktadır. Parti ve hükümet halkın istekleri uyarınca bu durumu sürdürülebilir için adımlar atmıştır ve ekonominin hızla gelişmesi için toplumsal ve siyasi şartları sağlamıştır. Bir başka noktada ise, tüm ülke öylesine tek yöre halinde modernleşme yolundadır ki, tüm çabı, bu denek taşına göre değerlendirilmektedir. Tüm ulusun çabasıyla ekonomi mutlaka gelişecektir.

31 yıl sonra, Çin ekonomik çalışmaları hataları tekerrarlamadan sağlıklı bir biçimde geliştirmek için yeterli maddi temele ve deneye sahiptir. Bu temel şartların yanısıra, uygun bir uluslararası ortam, Çin'in ekonomisinin 80'li yıllarda düzgün bir biçimde gelişmesini ve modernleşme için sağlam bir temel yaratılmasını sağlayacaktır.

BT11

<p>10.00 ÇOCUKLAR İÇİN</p> <p>Programda ikinci uluslararası 23 Nisan Çocuk Şenliği katılan Yugoslavya-Belgrad Pionerler evi dans ve ritim topluluğu ekranına gelecek.</p>	<p>18.55 HAFTANIN ŞARKISI</p> <p>Programda İstanbul Radyosu Çocuk Korosu söz ve müziği Ekrem Zeki Ünlü'ye ait olan "Karadeniz Türküsü" adlı şarkıyı seslendirecek.</p>	<p>22.10 TÜRK HALK MÜZİĞİ</p> <p>Erzurum Radyosu sanatçılarından Mehmet Calmaşır ekrana gelecek.</p>	<p>22.30 SAINT'İN DÖNÜŞÜ</p> <p>Sürekli film "Venedik'te Duello" adlı bölümü yayınlanacak.</p>	<p>23.15 HABERLER</p>
<p>10.25 PAZAR SINEMASI</p> <p>KUTSAL HAREKAT</p>	<p>19.00 TAŞ DEVRİ</p>	<p>22.30 SAINT'İN DÖNÜŞÜ</p>	<p>17.30 TV'DE SINEMA</p> <p>Kükreyen Fare</p>	<p>10.25 Pazar Sineması</p> <p>Kutsal Harekat</p>
<p>12.00 KAPANIŞ</p>	<p>19.25 SPOR</p>	<p>22.30 SAINT'İN DÖNÜŞÜ</p>	<p>17.30 TV'DE SINEMA</p> <p>Kükreyen Fare</p>	<p>10.25 Pazar Sineması</p> <p>Kutsal Harekat</p>
<p>17.00 HEIDI</p>	<p>20.30 HABERLER</p>	<p>22.30 SAINT'İN DÖNÜŞÜ</p>	<p>17.30 TV'DE SINEMA</p> <p>Kükreyen Fare</p>	<p>10.25 Pazar Sineması</p> <p>Kutsal Harekat</p>
<p>17.30 TV'DE SINEMA</p> <p>Kükreyen Fare</p>	<p>21.20 DALLAS</p> <p>Sürekli film "Doğum Günü Armağanı" adlı bölümü yayınlanacak.</p>	<p>22.30 SAINT'İN DÖNÜŞÜ</p>	<p>17.30 TV'DE SINEMA</p> <p>Kükreyen Fare</p>	<p>10.25 Pazar Sineması</p> <p>Kutsal Harekat</p>